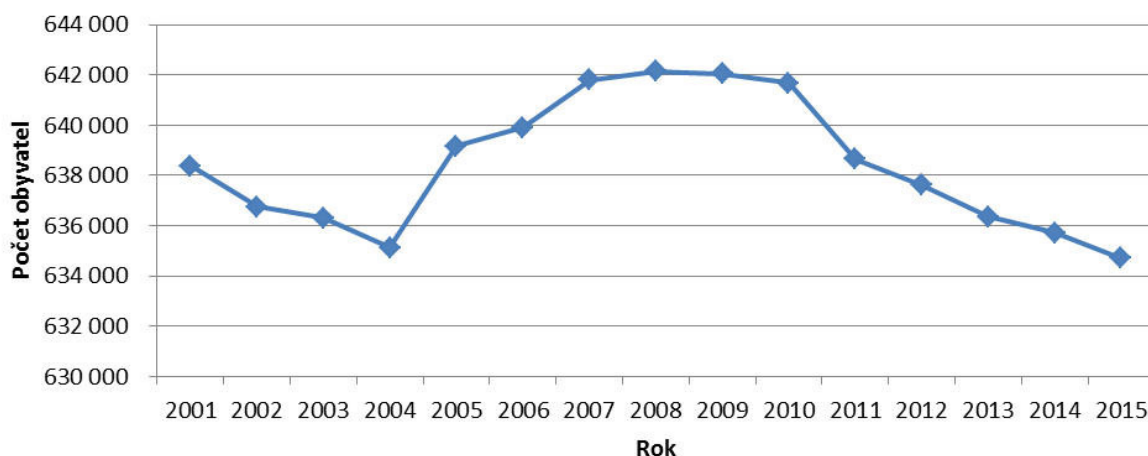

2.2.7 Sociodemografické podmínky

Vývoj počtu obyvatel (1B)

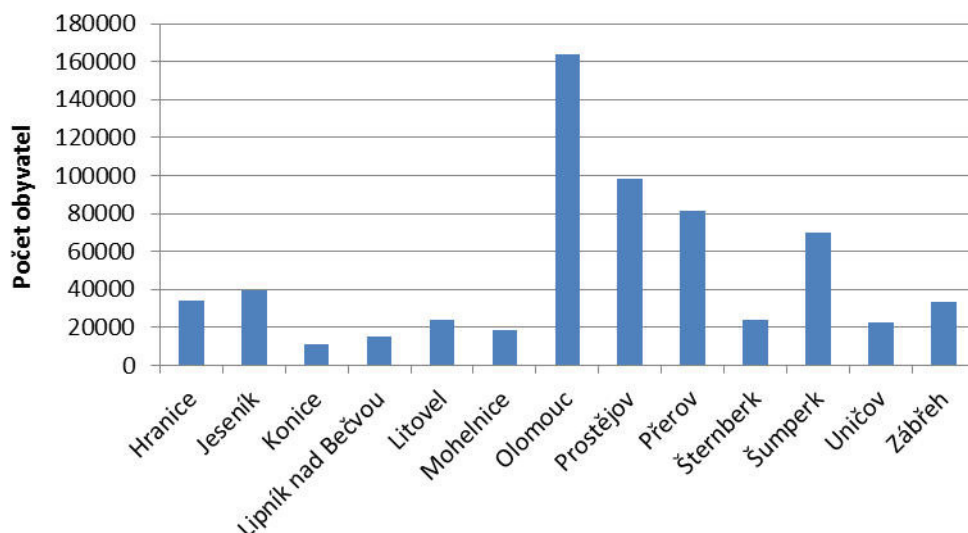
Počet obyvatel k určitému okamžiku, tedy stav obyvatelstva, je jednou ze základních charakteristik sledovaných ČSÚ z oblasti demografické statistiky. Veškeré údaje se přitom týkají všech obyvatel, kteří mají v ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Od roku 2001 (v návaznosti na sčítání lidu, domů a bytů 2001) údaje zahrnují také cizince s vízy nad 90 dnů (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců) a cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Od 1. 5. 2004, v návaznosti na tzv. euronovelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, se údaje týkají i občanů zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

Pro znázornění počtu obyvatel v doplňující mapě byl použit přepočten na čtvereční kilometr a byla tak sledována hustota zalidnění v jednotlivých obcích.

Obrázek 2.23 Vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji (ČSÚ)

Počet obyvatel má v kraji v posledních letech klesající tendenci, tento stav pokračuje již od roku 2010, kdy počet obyvatel poklesl v každém následujícím roku. Vývoj obyvatel v jednotlivých ORP je stagnující až mírně klesající, což se pak projevilo na celkovém vývoji počtu obyvatel v kraji za posledních desetiletí. Mezi takové ORP, které vykazují podobné hodnoty počtu obyvatel za posledních 15 let s mírně klesající tendencí, patří Hranice, Lipník, Litovel, Mohelnice, Šternberk, Uničov a Zábřeh. Výraznější pokles obyvatel byl zaznamenán v ORP Šumperk, Přerov, Konice a Jeseník. Naopak mírnější nárůst v ORP Olomouc a Prostějov (zde ale v posledních pěti letech počet pozvolna klesá).

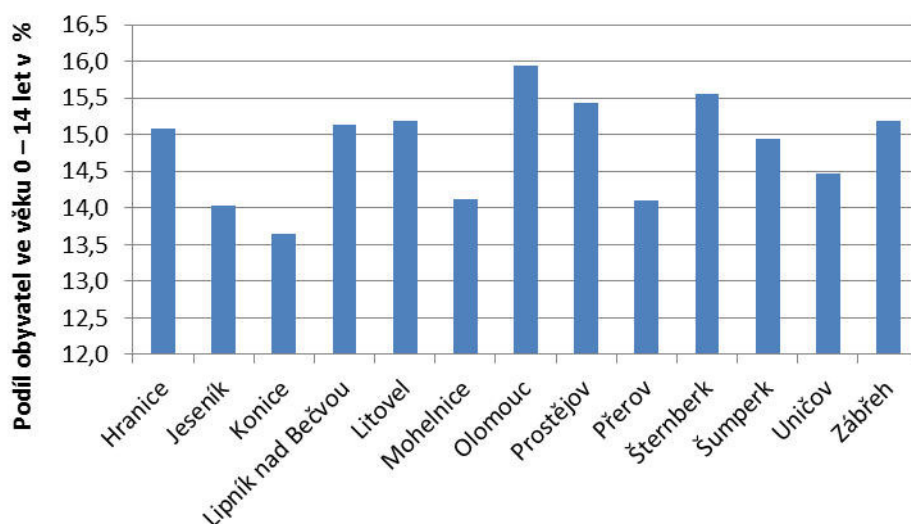

Obrázek 2.24 Počet obyvatel v ORP (stav k 31. 12. 2015 ČSÚ)

Výrazně vyšší počet obyvatel má ORP Olomouc a to díky krajskému městu Olomouci a jeho poloze v centrální části kraje. Dalšími ORP s vysokým počtem obyvatel jsou Prostějov, Přerov a Šumperk, což jsou také ORP s největším počtem obcí ve své správě.

Podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let na celkovém počtu obyvatel (2B)

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle věku na celkovém počtu obyvatel území. V čitateli podílu je počet obyvatel území, kteří nedosáhli věku 15 let, ve jmenovateli pak hodnota ukazatele počtu obyvatel. Ukazatel je udáván v procentech.

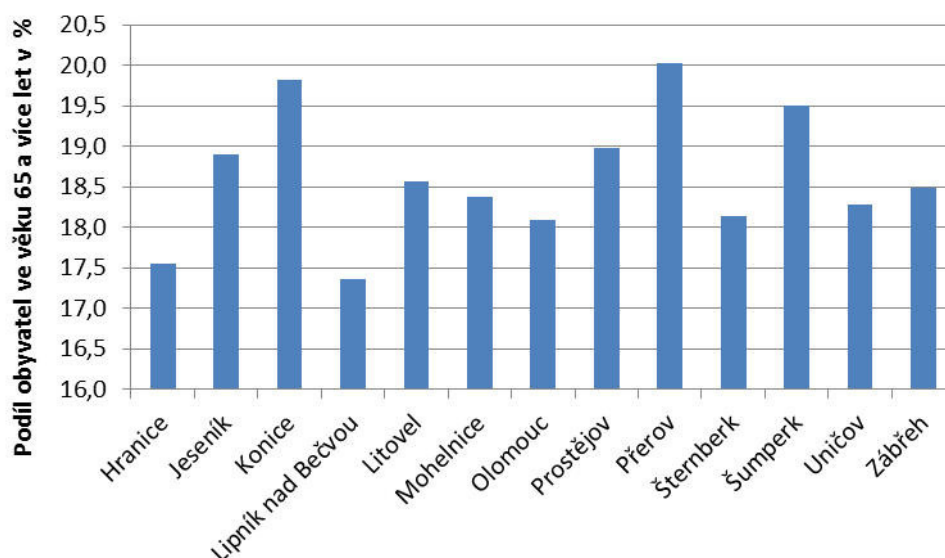
Obrázek 2.25 Podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let v ORP na celkovém počtu obyvatel, (stav k 31. 12. 2015, ČSÚ)

V téměř všech krajích se podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let pohybuje kolem 15 %, výjimkou je pouze kraj Středočeský, kde je to 17 %. Rozložení v rámci ORP Olomouckého kraje ukazuje rozdíly patrnější. Nejvyšší podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let má ORP Olomouc, kde se hodnoty

blíží k 16 %, dále ORP Šternberk a Prostějov, kde se hodnoty pohybují kolem hranice 15,5%. Nejnižší podíl mladého obyvatelstva má ORP Konice, kde je podíl pouze něco málo přes 13,5 %, nižší hodnoty pak má také ORP Jeseník, Mohelnice a Přerov.

Podíl obyvatel ve věku 65 let a více na celkovém počtu obyvatel (3B)

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle věku na celkovém počtu obyvatel území. V čitateli podílu je počet obyvatel území, kteří dosáhli věku 65 let nebo vyššího, ve jmenovateli pak hodnota ukazatele počtu obyvatel. Ukazatel je udáván v procentech.

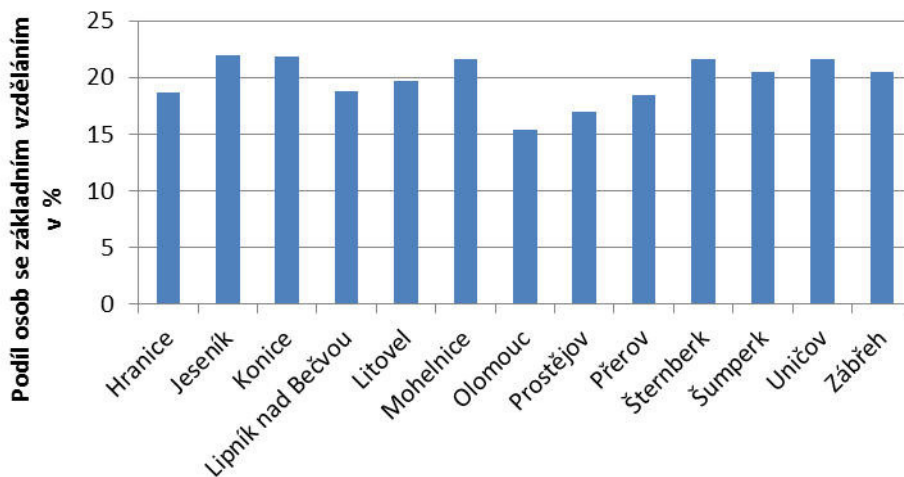

Obrázek 2.26 (1) Podíl obyvatel ve věku 65 a více let v ORP na celkovém počtu obyvatel (stav k 31. 12. 2015, ČSÚ)

Nejvyšší podíl osob ve věku 65 a více let má kraj Královehradecký, kde se podíl blíží k 20 % obyvatel. Naopak nejnižší hodnotu má kraj Středočeský, a to 17,1 %. Olomoucký kraj spolu s většinou ostatních krajů má hodnoty kolem 18,5 %. V rámci ORP se rozmezí hodnot pohybuje mezi 17 – 20 %. Nejnižší podíl osob ve věku 65 a více let má ORP Lipník a Hranice (17 a 17,5 %), naopak nejvyšší podíly má ORP Přerov, Konice a Šumperk, kde se hodnoty blíží 20 %.

Podíl osob se základním vzděláním (4B)

Zjišťováno na základě SLBD 2011. Jedná se o podíl počtu obyvatel podle věku a dosaženého stupně vzdělání na počtu obyvatel území této věkové kategorie. V čitateli podílu je počet obyvatel území, kteří mají dokončený věk alespoň 15 let a jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vzdělání základní nebo neukončené základní vzdělání, ve jmenovateli pak celkový počet obyvatel území s dokončeným věkem alespoň 15 let.

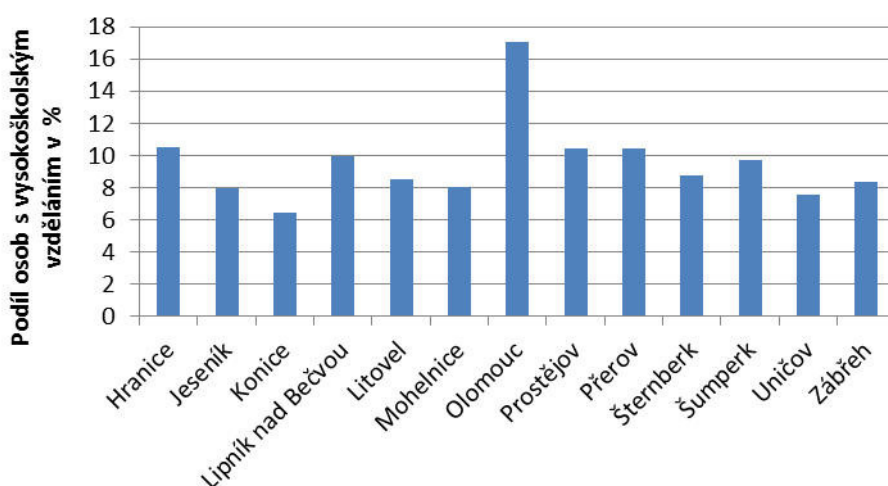

Obrázek 2.27 (1) Podíl osob se základním vzděláním v ORP na počtu obyvatel ve věku 15 a více let (SLDB 2011)

Olomoucký kraj má přes 538 000 obyvatel ve věku 15 a více let, na které připadá celkem necelých 100 000 obyvatel se základním vzděláním, což je v přepočtu 18,4 %. V rámci ORP se podíly osob se základním vzděláním pohybují v rozmezí 15 – 22 %. Nejvyšší podíl má ORP Jeseník, Konice, Mohelnice, Šternberk a Uničov, kde se hodnoty pohybují přes 20 %. Naopak nejnižší hodnoty má ORP Olomouc (15,4 %) a Prostějov (16,9%).

Podíl osob s vysokoškolským vzděláním (5B)

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle věku a dosaženého stupně vzdělání na počtu obyvatel území této věkové kategorie. V čitateli podílu je počet obyvatel území, kteří mají dokončený věk alespoň 15 let a jejichž dosažené dokončené vzdělání je vzdělání vysokoškolské nebo vyšší, ve jmenovateli pak celkový počet obyvatel území s dokončeným věkem alespoň 15 let.

Obrázek 2.28 Podíl osob vysokoškolským vzděláním v ORP na počtu obyvatel ve věku 15 a více let (SLDB 2011)

Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v Olomouckém kraji se pohybuje lehce přes 11% (61 480 osob). U podílů v jednotlivých ORP jednoznačně dominuje ORP Olomouc, kde se podíl

vysokoškolsky vzdělaných obyvatel blíží 18 %. Ostatní ORP se pak pohybují v rozmezí 8-10 %, kdy nejnižší hodnoty má ORP Konice, kde je podíl jen něco málo přes 6 %.

Sídelní struktura (6B)

V rámci sídelní struktury je sledován vývoj počtu (přírůstek / úbytek obyvatelstva) a rozmístění obyvatelstva (migrace). Dále je sledována struktura obcí dle obslužnosti obcí, občanské vybavenosti obcí v kraji (rozlišeno na kategorie středisko I, II, III a IV), která byla sledována v rámci Studie sídelní struktury, která byla pořízena krajským úřadem v roce 2012. Dále je sledována hustota zalidnění dle informací z ČSÚ.

Obslužnost obcí

- Obsluhovaná obec – obec závislá na veřejné infrastruktuře v jiné obci, ale leží v rozvojové ose/oblasti, FUA.
- Obsluhující (svébytná) – leží mimo FUA, rozvojovou osu/oblast, ale se základním vybavením.
- Obsluhující/obsluhovaná – pracovně závislá na jiných obcích, se základním vybavením.
- Obsluhující (plně závislá) – pracovně i infrastrukturně závislá na jiných obcích mimo FUA, rozvojové osy/oblasti.
- Ostatní obce nejsou závislé na veřejné infrastruktuře v jiné obci.

Mezi obsluhované obce patří obce kolem center ORP, nejširší záběr má Olomouc, Prostějov a Přerov, které jsou, zejména pracovně, navázané na centrum ORP, případně centrum kraje. Těchto typů obcí podle obslužnosti je v kraji nejvíce, obcí zařazených do dalších skupin je diametrálně méně. Plně závislé obce na obci jiné jsou typické pro okrajové části kraje (Konicko, jih Prostějovska, jih Hranicka, obce podél východní hranice a Javornicko). Skupina obcí se základním vybavením, ale pracovní závislostí na jiných obcích kopírují oblast obcí plně závislých, stejně jako obce svébytné. Obce, které nejsou závislé na infrastruktuře a pracovním trhu jiných obcí jsou zejména centra ORP (mimo centra ORP např. Lipová-lázně, Velké Losiny, Nový Malín, Dlouhá Loučka, Štěpánov, Tršice, Velký Týnec, Loštice nebo Běloutín.

Občanská vybavenost obcí:

- Středisko I (minimální počet obyvatel 50 000) – vysoká škola, divadlo se stálým repertoárem, koncertní sál, nemocnice s nejméně 5 lůžkovými odděleními, hypermarket s prodejní plochou více než 2 500 m².

- Středisko II (minimální počet obyvatel 10 000) – nejméně 3 střední školy, divadlo, nemocnice s nejméně 2 lůžkovými odděleními, samostatný prodej min. 15 oborových druhů zboží (hračky, papír, železářství, další).
- Středisko III (minimální počet obyvatel 1000) – střední škola, víceúčelový sál, větší ambulantní zdravotnické zařízení s několika ordinacemi, samostatný prodej oborových druhů zboží (textil, obuv, elektro, další).
- Středisko IV – úplná základní škola, víceúčelový sál, ordinace praktického lékaře a alespoň 2 odborných lékařů, samostatný prodej potravin a průmyslového zboží.

Mezi střediska I. kategorie patří krajské centrum Olomouc nabízející nejvíce občanské vybavenosti. Do II. kategorie spadají všechna centra ORP vyjma Lipník a Konici, kde je centrum ORP zařazeno do nižší kategorie (zejména z důvodu počtu obyvatel a chybějícího supermarketu v Konici). V kraji bylo identifikováno celkem 43 středisek třetího stupně, z nichž část tvoří města, zbytek pak obce s dostatečnou občanskou vybaveností. Střediska IV. řádu jsou z hlediska hierarchizace středisek na nejnižší úrovni a poskytují základní vybavenost. Základním předpokladem jejich existence je výskyt obcí v okolí bez občanské vybavenosti. V kraji jich je celkem 60.

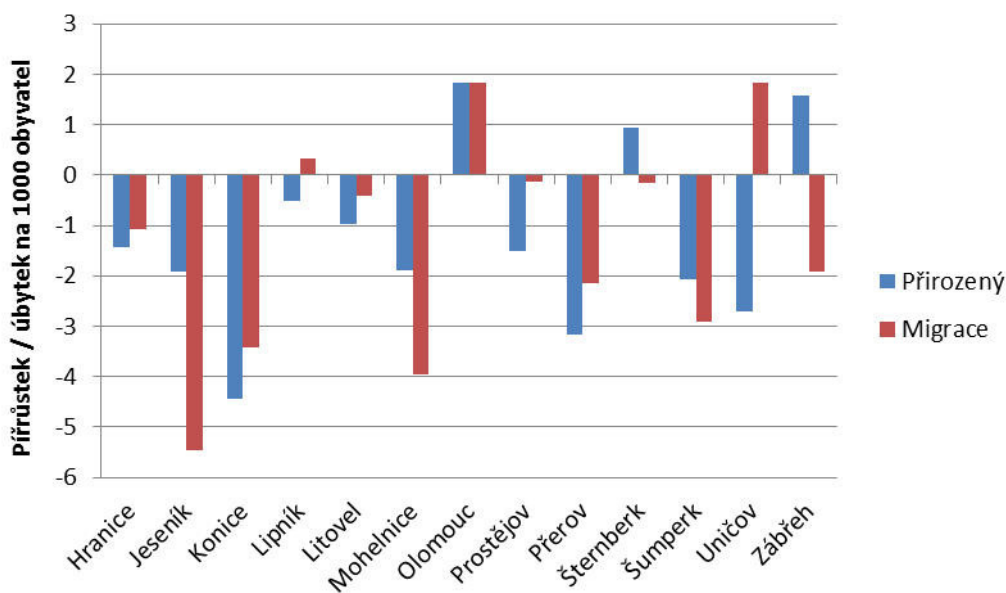
Hustota zalidnění

Obce s hustotou zalidnění do 50 obyvatel na 1 km² jsou soustředěny v okrajových oblastech kraje, kolem vojenského újezdu Libavá a na severu kraje. Naopak obce s nejvyššími hodnotami hustoty zalidnění jsou centra ORP a další obce většinou v jejich zázemí.

Migrace

Saldo migrace je podle ČSÚ absolutní rozdíl mezi počtem imigrantů a emigrantů (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých). Vzhledem k území obce je buďto pozitivní a znamená zisk obyvatel, nebo negativní a znamená úbytek obyvatel stěhováním. Pro srovnání mezi obcemi byl podíl salda migrace přepočítán na 1 000 obyvatel.

Přirozený přírůstek je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí ve sledovaném období a území a celkovým počtem zemřelých osob ve stejném období a území. Hrubá míra přirozeného přírůstku je pak přepočtem na 100 obyvatel obce. Pozitivní hodnota znamená zisk obyvatel, negativní znamená úbytek obyvatel.

Obrázek 2.29 (1) Přírůstek / úbytek obyvatel v ORP (stav k 31. 12. 2015, ČSÚ)

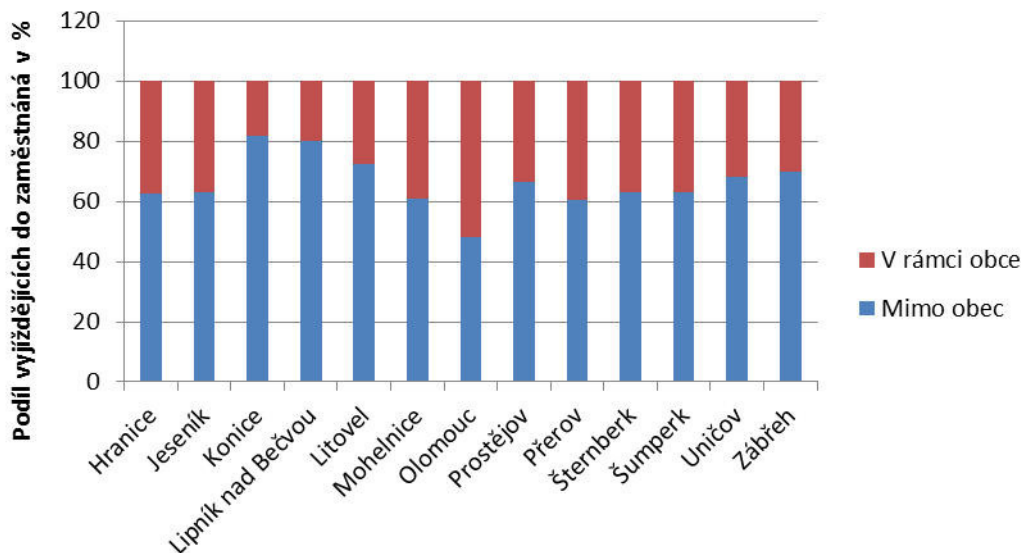
Vzhledem k tomu, že počet obyvatel v kraji má klesající tendenci, nastává v kraji přirozený úbytek obyvatel i úbytek obyvatel z hlediska migrace obyvatel. Přírůstek v obou sledovaných kategoriích nastává pouze v ORP Olomouc, kde dochází k přirozenému přírůstku i kladnému saldu migrace v přepočtu na 1 000 obyvatel. Přirozený přírůstek nastává také v ORP Zábřeh a Šternberk, ten je ale vyvážen negativní hodnotou salda migrace, která je více patrná právě v ORP Zábřeh. U ORP Uničov je situace opačná a kladné hodnoty jsou u salda migrace, stejně jako u Lipníka, kde jsou ale opět vyváženy zápornou hodnotou přirozeného přírůstku, resp. úbytkem obyvatel.

Vyjíždějící do zaměstnání a do škol (9B)

Osoby vyjíždějící do zaměstnání mimo obec (městskou část) jsou podle ČSÚ zaměstnané osoby, které mají v obci (městské části) obvyklý pobyt, ale místo jejich pracoviště je v jiné obci (městské části). Mezi osoby zařazené do vyjížděky mohly být zahrnuty jen ty, které uvedly konkrétní cílové místo vyjížděky. Jedná o celkovou vyjížděku (bez ohledu na frekvenci) – změna proti ukazateli z dat SLDB 2001, kdy byla uvedena vyjížděka pouze v denní formě.

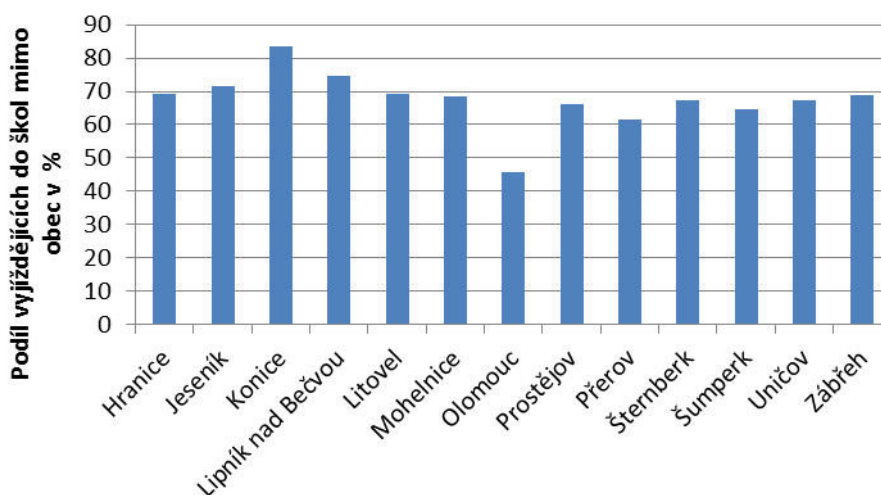
Vyjíždějící osoby do škol mimo obec (městskou část) jsou žáci, studenti a učni, kteří mají v obci (městské části) obvyklý pobyt, ale jejich škola je v jiné obci (městské části). Studenti a učni jsou zařazeni vždy podle vyjížděky do školy, a to i v případech, kdy jsou pracujícími studenty a uční. Tzn. mezi vyjíždějící žáky, studenty a uční patří jak pracující studenti a učni, tak osoby ekonomicky neaktivní (děti, studenti a učni). Mezi osoby zařazené do vyjížděky mohly být zahrnuty ale jen ty, které konkrétní cílové místo vyjížděky uvedly. U vyjížděky do škol mimo obec se jedná o denní typ vyjížděky, u vyjížděky do škol mimo městskou část se jedná o jakýkoliv typ vyjížděky (denní nebo občasná).

Pro lepší srovnání byly hodnoty přepočítány na podíl vyjíždějících do škol nebo do zaměstnání na celkovém počtu vyjíždějících (zaměstnaní, žáci a studenti) a zvláště vyčleněn podíl vyjíždějících pouze v rámci obce.

Obrázek 2.30 Podíl vyjíždějících do zaměstnání v ORP na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání (SLDB 2011)

Do zaměstnání vyjíždí celkem více než 124 000 obyvatel kraje, mimo obec nejčastěji vyjíždí obyvatelé ORP Konice a Lipníka, kde tyto podíly překračují hranici 80 %. Naopak nejvíce obyvatel vyjíždějících v rámci obce má ORP Olomouc, kde je nejnižší podíl vyjíždějících mimo obec (pouze 48 %) – podíly jsou tedy téměř vyrovnané.

Obrázek 2.31 Podíl vyjíždějících do škol mimo obec na celkovém počtu vyjíždějících do škol (SLDB 2011)

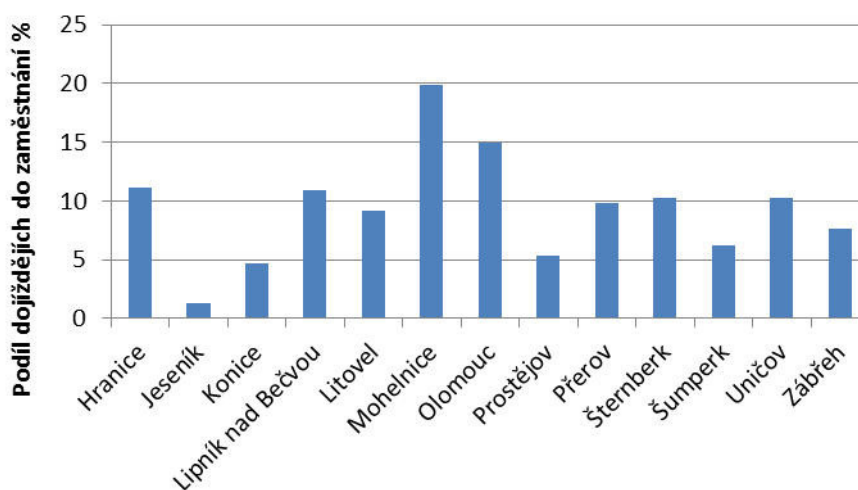
Do školy vyjíždí denně celkem 52 000 obyvatel kraje, z toho přibližně 31 000 vyjíždí mimo obec a zbytek cestuje v rámci obce. Z grafu je patrné, že mimo obec vyjíždí do škol nejvíce žáků a studentů z ORP Konice, kde podíl překračuje hodnotu 80 %, nejmenší podíl vyjíždějících

do školy mimo obec má Olomouc (pouze necelých 50 %), což značí, že další polovina vyjíždí do školy v rámci obce, což je ovlivněno zejména tím, že se jedná o krajské centrum s velkým množstvím škol. Ostatní ORP jsou pak celkem vyrovnané a podíl se pohybuje kolem 70 %.

Dojíždějící do zaměstnání a škol do obce (10B)

Osoby dojíždějící do zaměstnání do obce (městské části) jsou podle ČSÚ zaměstnané osoby, které mají místo jejich pracoviště v dané obci (městské části), ale místo obvyklého pobytu je v jiné obci (městské části). Mezi osoby zařazené do dojížděky mohly být zahrnuty jen ty, které uvedly konkrétní cílové místo vyjížděky. Jedná o celkovou vyjížděku (bez ohledu na frekvenci) – změna proti ukazateli z dat SLDB 2001, kdy byla uvedena vyjížděka pouze v denní formě.

Dojíždějící osoby do škol do obce (městské část) jsou žáci, studenti a učni, kteří mají v dané obci (městské části) školu, ale místo jejich obvyklého pobytu je v jiné obci (městské části).

Obrázek 2.32 Podíl dojíždějících do zaměstnání do obce v ORP na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel (SLDB 2011)

V Olomouckém kraji dojíždí do zaměstnání necelých 10 % ekonomicky aktivních obyvatel. V rámci ORP dominuje ORP Mohelnice a dále ORP Olomouc, kde má nejvíce obyvatel místo obvyklého pobytu rozdílné s místem zaměstnání (jedná se o ORP, kde se nachází významní zaměstnavatelé) a předpokládá se tedy dojížděka za prací mimo obec pobytu a nemusí se tak jednat o dojížděku mimo ORP, ale o cestování v rámci něj. Naopak nejnižší dojížděku do zaměstnání má ORP Jeseník.

Poskytovatelé údajů o území

ČSÚ (statistické údaje)

KÚOK (studie Sídelní struktury)

Začlenění jevů do výkresů ÚAP

Statistické údaje nejsou prezentovány ve výkresech ÚAP.

Přehled kategorií obcí dle sledování sídelní struktury doplněný o hustotu zalidnění je znázorněn v **mapovém výstupu P7** (vložen na konec kapitoly 2.2.7.).

Popis jevů na území Olomouckého kraje

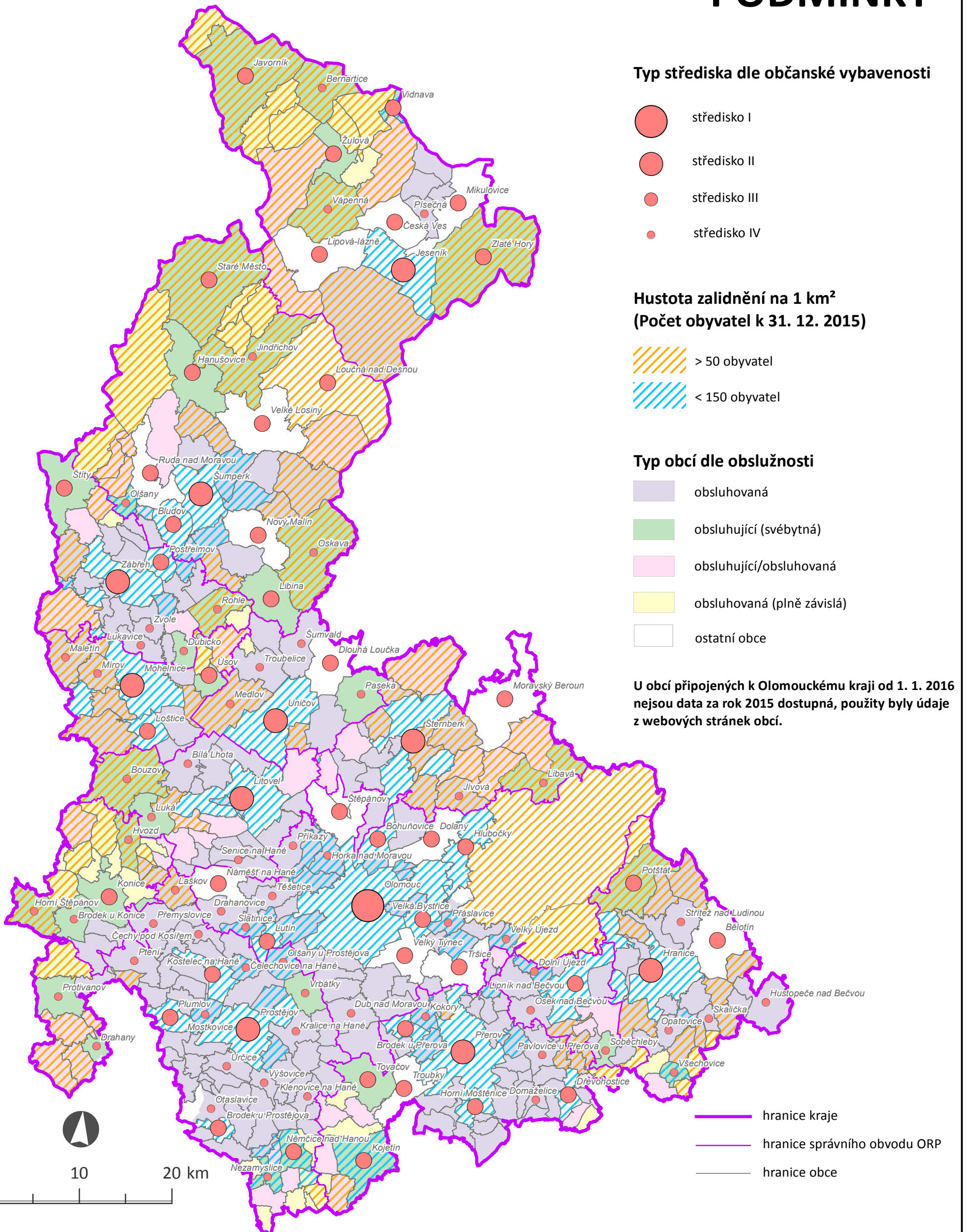
Z hlediska sociodemografických podmínek jednoznačně dominuje ORP Olomouc s jeho krajským městem, které je centrem I. kategorie a má nejvyšší občanskou vybavenost, následuje město Prostějov, ostatní centra ORP jsou pak o kategorii níže. Oblast mezi Olomoucí, Přerovem a Prostějovem patří k oblastem s nejvyšší hustotou zalidnění, která je dále patrná kolem Zábřehu a Šumperka. Vyjma center ORP a obcí jim přilehlým, patří obce v kraji k obcím, které nejsou zcela samostatné a jsou závislé na jiných obcích – ať už z hlediska infrastruktury nebo pracovních příležitostí.

Z pohledu struktury obyvatel je nejvíce mladých lidí (0 – 14 let) v ORP Olomouc, Prostějov a Šternberk, nejvíce obyvatel staršího věku (65 a více let) je pak v ORP Konice, Přerov a Šumperk. ORP Olomouc má také nejvyšší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Pokud srovnáme podíl mladých lidí s podílem obyvatel staršího věku, jejich rozdíl je poměrně vysoký a blíží se 4 % hranici, což odráží i klesající trend celkového počtu obyvatel.

ORP Olomouc spolu s Prostějovem, Přerovem a Šumperkem patří k ORP s nejvyšším počtem obyvatel. Trend v rámci celého kraje je ale v počtu obyvatel dlouhodobě klesající. ORP Olomouc spolu s ORP Šternberk a Zábřeh jsou jediná ORP, kde v roce 2015 byl kladný přirozený přírůstek obyvatel, u ORP Olomouc byl kladný i přírůstek způsobený migrací obyvatel, která byla rovněž pozitivní v ORP Uničov a Lipník. Naopak přirozený úbytek i úbytek migrací obyvatel byl zaznamenán u ORP Konice.

Co se týká dojížděky do zaměstnání, nejvíce obyvatel dojíždí za prací do ORP Olomouc a Mohelnice. Nejvíce cestují obyvatelé za prací z ORP Konice, Lipník a Litovel. Do školy pak dojíždějí do jiné obce nejvíce z ORP Konice a nejméně z ORP Olomouc.

Suburbanizační procesy s sebou přináší problémy jako jsou nedostatečná občanská vybavenost, dopravní dostupnost a další. Dopravní dostupnost je řešena především dojížděkou a tedy zvýšenými nároky na dopravu a čas. Díky tomuto se také mění tradiční funkce „hanácké“ obce ze zemědělské na ryze obytnou.

5. aktualizace ÚAP OK 2017

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OLOMOUCKÝ KRAJ

Pořizovatel
Zpracovatel

Měřítko

Zpracováno

Krajský úřad Olomouckého kraje

1 : 400 000

duben 2017

P7

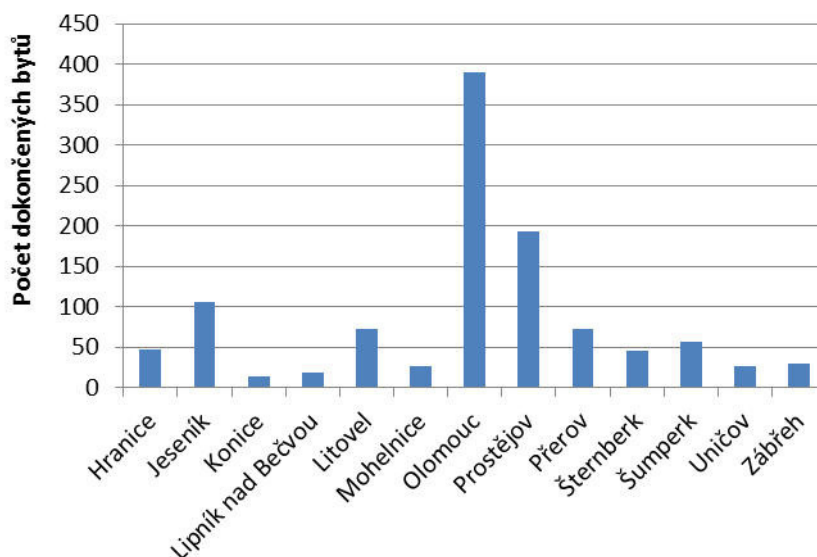
2.2.8 Bydlení

Výstavba domů a bytů (11B)

Informace z ČSÚ o počtu bytů nových, jejichž výstavba byla ve sledovaném období dokončena, tj. na které vydaná kolaudační rozhodnutí nabyla právní moci. Jde o byty v nové výstavbě, nástavbě, přístavbě, resp. vestavbě nebo vzniklé stavební úpravou stávajícího nebytového prostoru. Zahrnuje i samostatné bytové jednotky v domovech pro seniory a byty vzniklé v nebytových budovách. Počet bytů v budovách nových i stávajících, jejichž výstavba byla ve sledovaném období dokončena, tj. na které byla vydána kolaudační rozhodnutí a nabyla právní moci. Jde o byty v nové výstavbě, nástavbě, přístavbě, resp. přestavbě, dokončené modernizací a rekonstrukcí.

Ukazatel uvádí počet bytů, jejichž dokončení bylo ve sledovaném roce nahlášeno příslušnému stavebnímu úřadu. Hlášení se vztahuje na každou stavbu rodinného domu, jeho přístavbu, nástavbu či jinou stavební úpravu, nebo nový byt získaný stavební úpravou stávajícího nebytového prostoru, v jejímž důsledku vznikl alespoň jeden byt. Rodinný dům je dům, který má nejvýše tři samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví. Mezi rodinné domy patří rovněž rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu, využívané k rekreaci.

Z údajů ČSÚ o vývoji bytové výstavby (počtu dokončených bytů) v letech 2006 – 2011 byla zjištěna intenzita bytové výstavby na 1 000 obyvatel (brán střední stav obyvatelstva v daných letech, aby mohlo dojít ke srovnání).

Obrázek 2.33 (1) Počet dokončených bytů (stav k 31. 12. 2015, ČSÚ)

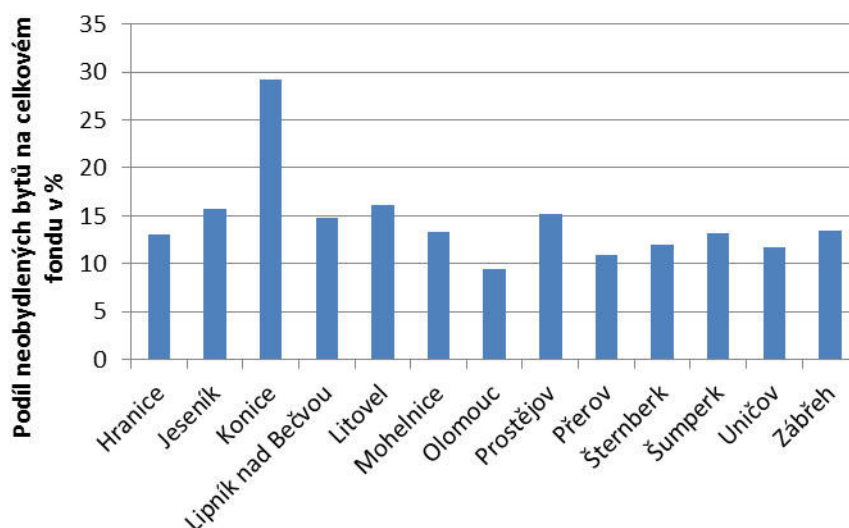
Nejvyšší nárůst dokončených bytů má Středočeský a Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj patří k průměru – v roce 2015 bylo dokončeno celkem 1 095 bytů. Rozložení počtu dokončených bytů v rámci ORP je dáno nejvyšším přírůstkem bytů v ORP Olomouc, kde je také soustředěn

největší počet obyvatel a kde v roce 2015 vzniklo téměř 400 nových bytů. Následuje ORP Prostějov, ostatní ORP mají počty výrazně nižší – nejméně nových bytů má ORP Konice a Lipník, což jsou ORP s nejnižším počtem obyvatel. Na celkových počtech dokončených bytů stále výrazně převládají byty v rodinných domech, a to ve všech ORP vyjma Jeseník, kde převládala výstavba bytů mimo rodinné domy.

Intenzita bytové výstavby byla nejpatrnější v zázemí města Olomouce, Šternberka a Prostějova, kde bylo v daných letech dokončeno více než 6 bytů na 1 000 obyvatel. Vyšší intenzita výstavby je patrná také v dalších částech uvedených ORP.

Podíl neobydlených bytů na celkovém fondu (12B)

Podle ČSÚ je byt neobydlený, jestliže v něm nemá obvyklý pobyt alespoň jedna osoba. Údaj za neobydlené byty celkem je součtem neobydlených bytů v neobydlených domech a neobydlených bytů v obydlých domech. Ukazatel je dán podílem počtu neobydlených bytů na celkovém počtu bytů v obci (městské části). Jedná se o informace ze SLBD 2011.

Obrázek 2.34 Podíl neobydlených bytů na celkovém fondu (SLBD 2011)

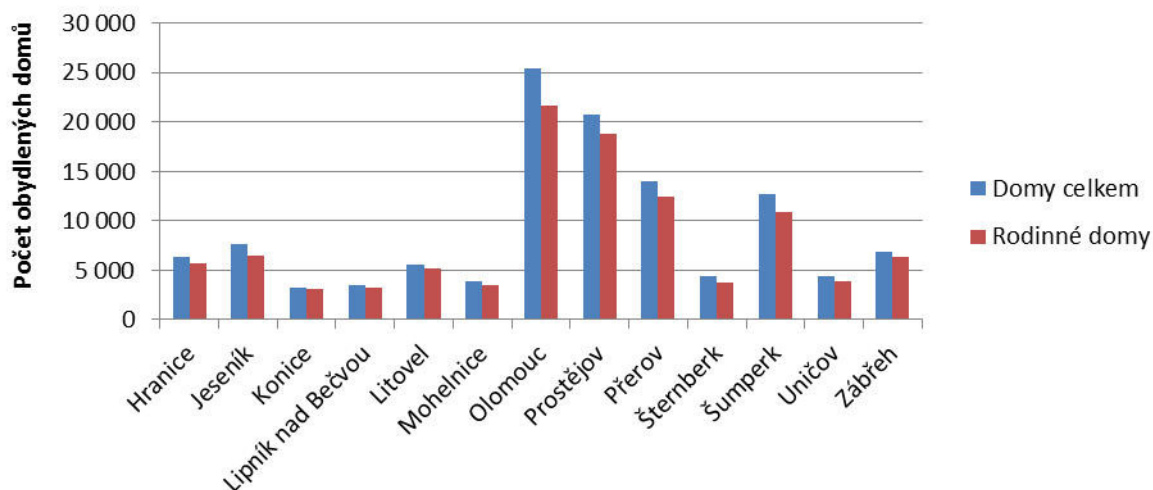
V Olomouckém kraji je přes 35 000 neobydlených bytů, což činí přibližně 15 % z celkového počtu bytů. Největší podíl neobydlených bytů má ORP Konice, kde se podíl blíží 30 %, ostatní ORP mají hodnoty výrazně nižší a většina z nich se pohybuje kolem hranice 15 %. Nejnižší podíl má ORP Olomouc.

Struktura bytového fondu (13B)

Informace ČSÚ ze SLBD 2011.

Počet obydlených domů

Dům je obydlen, jestliže v něm má obvyklý pobyt alespoň jedna osoba. Do počtu domů jsou zahrnuty všechny domy určené k bydlení, objekty s byty (bytem) a ubytovací zařízení bez bytu, pokud slouží k bydlení. Patří sem např. rodinné domy, bytové domy a dále i různá zařízení určená k bydlení – např. domovy mládeže, internáty, dětské domovy, ústavy sociální péče, domovy důchodců, penzióny pro důchodce, kláštery a konventy, azylová zařízení pro cizince, budovy s provozním bytem (např. škola s bytem školníka) apod.

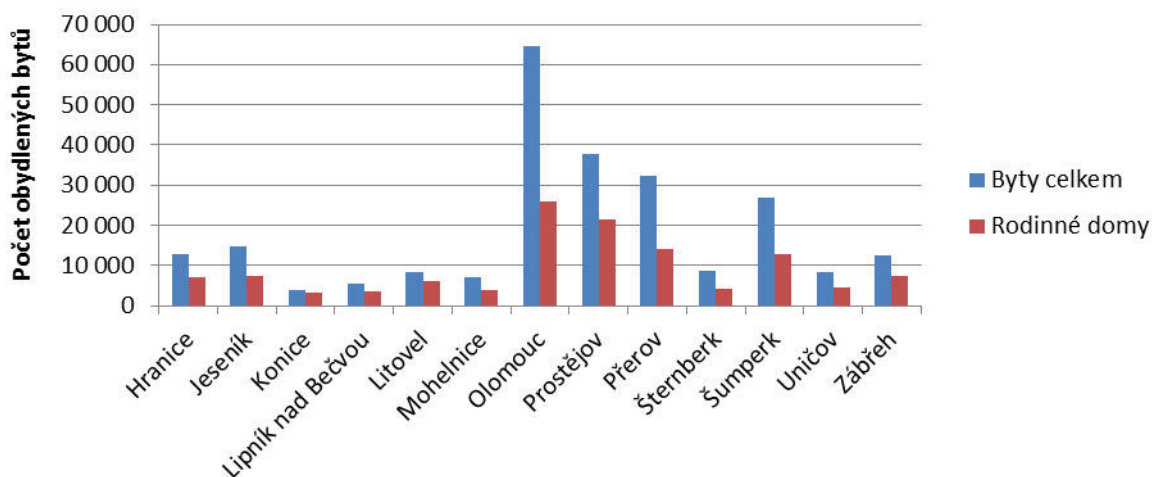
Obrázek 2.35 Počet obydlených domů (SLDB 2011)

Olomoucký kraj disponuje celkem téměř 140 000 domy, z nichž zhruba 120 000 je obydlených. V rámci ORP má největší počet obydlených domů ORP Olomouc a Prostějov, které mají také nejvyšší počty domů celkem (kolem 25 000). Naopak nejnižší počet obydlených domů má ORP Konice a Lipník, které mají naopak nejnižší počty domů celkem (jen cca 4 000 domů). Zajímavé je srovnání počtu rodinných domů z celkového počtu obydlených domů, kde největší rozdíly vykazuje ORP Olomouc, kde je největší počet domů bytových (přes 3 300), následuje ORP Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník, pro které jsou bytové domy také typické (kolem 1 500).

Počet obydlených bytů

Byt je obydlen, pokud v něm má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt. Byt je soubor místností (popřípadě jednotlivá obytná místnost), který podle rozhodnutí stavebního úřadu svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na bydlení. Byt musí mít obytný prostor, vlastní uzavíratelný vstup, prostor pro vaření, prostor pro tělesnou hygienu. Za byty se z hlediska SLDB považují také jednotlivé obytné místnosti ve svobodárnách, penzionech, domovech důchodců apod., pokud slouží k ubytování dlouhodobého charakteru na základě smlouvy a jsou směnitelné za jinou bytovou jednotku (tzv. dekretované místnosti).

Zajímavým ukazatelem je přepočítání celkového počtu bytů na rodinné domy, resp. Podíl obydlených bytů na počet obydlených domů. Dále je sledován vývoj počtu obydlených bytů na počtu obyvatel za posledních deset let od posledního SLDB (tedy v letech 2001 – 2011), počet obyvatel je brán jako střední stav v daných letech a výsledné hodnoty jsou přepočítány na procentuální podíl.

Obrázek 2.36 Počet obydlených bytů (SLDB 2011)

Olomoucký kraj disponuje téměř 280 000 byty, z nich zhruba 244 000 je obydlených. Z celkového počtu bytů jednoznačně dominuje ORP Olomouc, kde tvoří byty v rodinných domech pouze necelou polovinu celkového počtu bytů, což je dáno masivní výstavbou bytových domů v krajské metropoli. Následuje ORP Prostějov, Přerov a Šumperk, které jsou nejlidnatějšími ORP. Ostatní ORP mají počty mnohem nižší (dáno nižším počtem obyvatel v ORP).

Největší podíl bytů na dům vykazují centra ORP – ve městech je patrná výstavba domů s vyššími počty bytů. Tento typ bytů je také patrný v některých dalších oblastech jako je např. Hanušovicko, Berounsko.

Z hlediska vývoje počtu obydlených bytů vzrostl počet obydlených bytů výrazně v zázemí krajského města, ale také v zázemí dalších center ORP (Hranice, Litovel, Zábřeh, Šumperk), naopak výraznější pokles obydlených bytů za uvedené desetileté období má oblast Jesenicka, Hanušovicka, Konicka, jihu ORP Prostějov a části území ORP Šternberka. Ostatní území nemají pokles nebo nárůst v rámci tohoto poměrně dlouhého časového úseku tak markantní.

Místně obvyklé nájemné (14B)

V rámci ÚAP kraje není sledováno z důvodu nedostupnosti informací.

Poskytovatelé údajů o území

ČSÚ (pro všechny údaje)

Začlenění jevů do výkresů ÚAP

Statistické údaje nejsou prezentovány ve výkresech ÚAP.

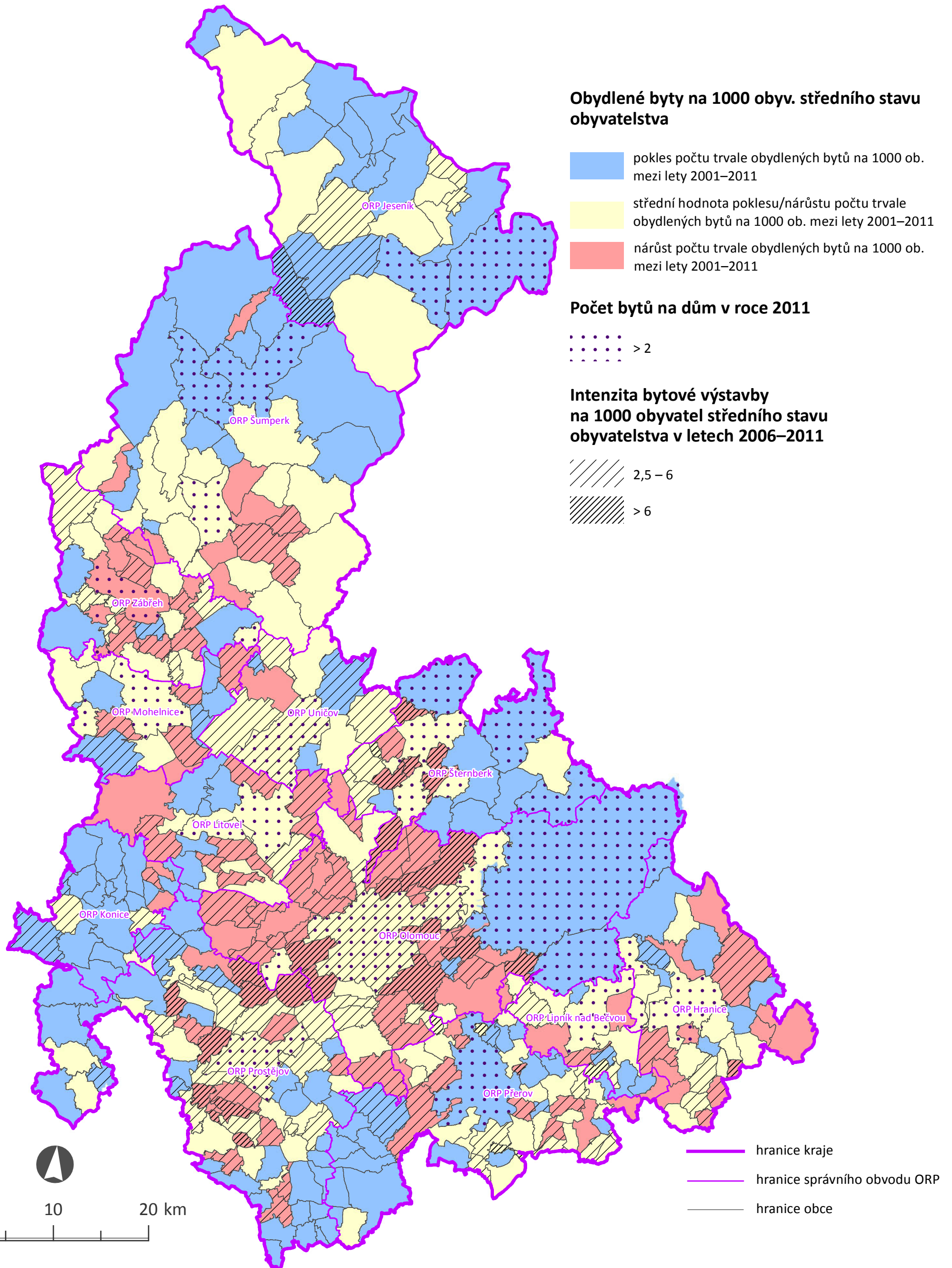
Přehled vybraných jevů je znázorněn v **mapovém výstupu P8** (vložen na konec kapitoly 2.2.6.), kde je znázorněna intenzita bytové výstavby a vývoj počtu obydlených bytů.

Popis jevů na území Olomouckého kraje

Zvýšený nárůst výstavby byl za minulý rok nejvíce patrný v ORP Olomouc a Prostějov, z hlediska vývoje vztaženého k poslednímu SLDB patří tato ORP k ORP k těm s vyšší intenzitou výstavby, která je patrná pro centra ORP, ale i obce k nim přilehlé.

Z hlediska obydlivosti se nejvíce obydlených bytů nachází v ORP Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. Nárůst obydlených bytů je nejvíce patrný v zázemí Olomouce, stejně jako intenzita bytové výstavby. Nárůst je také v oblasti Zábřezska, v zázemí Šumperka, Šternberka, Prostějova, Litovle, Lipníka, Přerova, Mohelnice a Hranic. Pokles obydlených bytů je typický pro Jesenicko, Hanušovicko, Konicko, Šternbersko a jih Prostějovska.

Podíl bytů na rodinných domech je nejvyšší v centrech ORP a dále na Hanušovicku a Berounsku.

2.2.9 Rekreace a cestovní ruch

Ochrana kulturních hodnot (5A, 6A, 9A, 10A)

Ochrana kulturních hodnot je zakotvena v zákoně č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči (dále jen památkový zákon), odkud byly vyňaty uvedené definice.

Podle § 3 památkového zákona prohlašuje ministerstvo kultury za kulturní památky nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické nebo které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Památká UNESCO

Jako světové dědictví se označují nejrůznější kulturní a přírodní památky po celém světě, které byly pro svou unikátnost vybrány organizací UNESCO a přijaty na tzv. „seznam světového dědictví“. Na tomto seznamu se nacházejí nejrůznější budovy, hory, jezera, národní parky i celá města. Podle Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1975 jsou smluvní státy, na jejichž území se dané památky nachází, zavázány jejich ochranou.

Podle Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví byl na seznam UNESCO zapsán v roce 2000 sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci.

Národní kulturní památka

Podle § 4 památkového zákona jsou kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlášeny nařízením vlády České republiky za národní kulturní památky.

V Olomouckém kraji je prohlášeno za národní kulturní památku celkem 13 památek – nejvíce je jich soustředěno v krajské metropoli Olomouc, a to soubor barokních kašen a sloupů, vila Primavesi, Olomoucký hrad s kostelem sv. Václava, Klášterní Hradisko a kostel sv. Mořice. Dalšími národními kulturními památkami jsou hrad Bouzov, zámek Jánský vrch v Javorníku, památník obětí II. světové války v Javoříčku, Národní dům v Prostějově, hrad Šternberk, vodní elektrárna v Třeštině, zámek a ruční papírna Velké Losiny.

Památková rezervace

Památková rezervace je podle § 5 památkového zákona území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů. Vláda ČR může nařízením prohlásit takovýto celek za památkovou rezervaci a stanovit podmínky pro zabezpečení jeho ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami.

V Olomouckém kraji jsou vyhlášeny dvě městské památkové rezervace, a to Olomouc a Lipník nad Bečvou a jedna vesnická památková rezervace v Příkazech.

Památková zóna

Památková zóna je podle § 6 památkového zákona definována jako území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty. Památkovou zónu může Ministerstvo kultury po projednání krajským úřadem prohlásit opatřením obecné povahy a určit podmínky její ochrany.

V kraji je vyhlášeno celkem 15 městských památkových zón - v Uničově, Mohelnici, Šternberku, Přerově, Prostějově, Litovli, Vidnavě, Tovačově, Šumperku, Štítech, Javorníku, Hranicích, Branné, Potštátě a Zlatých Horách. Vesnických památkových zón je celkem 9 - Rataje, Senička, Rejvíz, Jakubovice, Stará Ves, Údolí, Dlouhomilov, Lhotka a Palonín.

Ochranné pásmo

Vyžaduje-li to ochrana nemovité kulturní památky nebo jejího prostředí, vydá podle § 17 památkového zákona obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření odborné organizace státní památkové péče územní rozhodnutí o ochranném pásmu a může tak v ochranném pásmu omezit nebo zakázat určitou činnost nebo učinit jiná vhodná opatření na základě závazného stanoviska dotčeného orgánu.

Rekreační oblasti s celoročním a sezónním využitím (15B)

Olomoucký kraj disponuje podle Programu rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje dvěma přirozenými turistickými regiony:

Střední Morava

- Dobrá dopravní dostupnost po silnici i železnici (i pro zahraniční návštěvníky).
- Turisticky nejnavštěvovanější město Olomouc jako kulturně-historické centrum regionu (Vlastivědné muzeum, Muzeum moderního umění), mezi další navštěvované památky patří Bouzov, Helfštýn, Šternberk.
- Tradiční a turisticky atraktivní akce regionu (Flora Olomouc, Hefaiston, Ecce Homo).
- Hustá a kvalitní síť pěších turistických tras, naučné stezky, průběžně je také budován systém cyklotras a cyklostezek.
- Málo vodních ploch vhodných pro rozvoj turistických aktivit (významnější pouze Plumlov).

Jeseníky

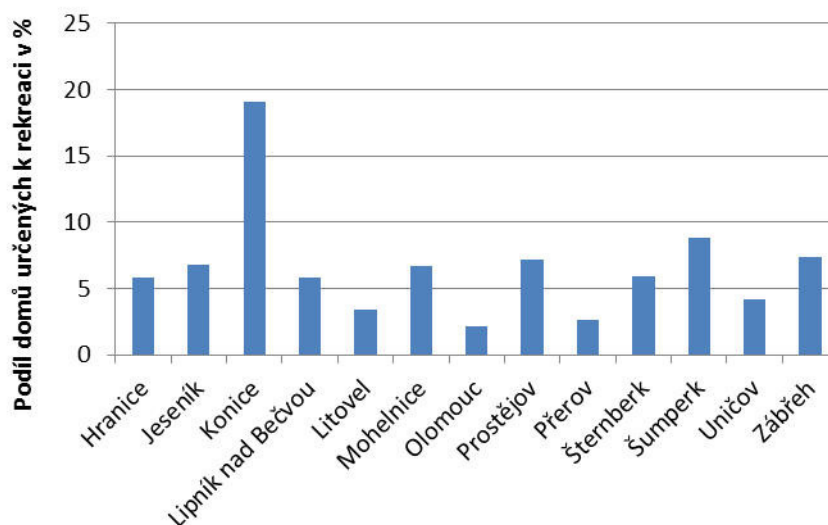
- Značná odlehlost, špatná časová dostupnost, hraniční poloha celého území, špatná kvalita silniční sítě a nedostatečná hustota sítě železniční jej činí velmi špatně dostupným pro tuzemské i zahraniční návštěvníky (zejména pro krátkodobé pobyty),

typické pro tuto oblast jsou pobyty vícedenní, o čemž svědčí vysoké počty ubytovacích kapacit.

- Velmi významným a přírodně i krajinářsky ceněným územím (hlavní turistický potenciál) – Jeseníky (Praděd).
- Oblast chudá na významnější vodní plochy, atraktivní jsou zde zejména zatopené lomy, lázně a lázeňské služby (Jeseník).
- Chudším regionem co se týká nabídky kulturně-historických atraktivit, jako jsou hrady, zámky, muzea (největší návštěvnost má Ruční papírna a Muzeum papíru Velké Losiny, jeskyně Na Pomezí, přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně).
- Celoročního využití s hlavní zimní a vedlejší letní sezonou.
- K dispozici velmi kvalitní síť pěších turistických tras, naučných stezek a dlouhodobě je také budován systém cyklotras a cyklostezek.

Počet staveb pro rodinnou rekreaci (16B)

Stavbou pro rodinnou rekreaci jsou podle ČSÚ byty, ve kterých nebyla zjištěna žádná osoba s obvyklým ani trvalým pobytem a nebyly vyčleněny z bytového fondu a jako důvod neobydlenosti bylo zjištěno užívání pro rekreaci.

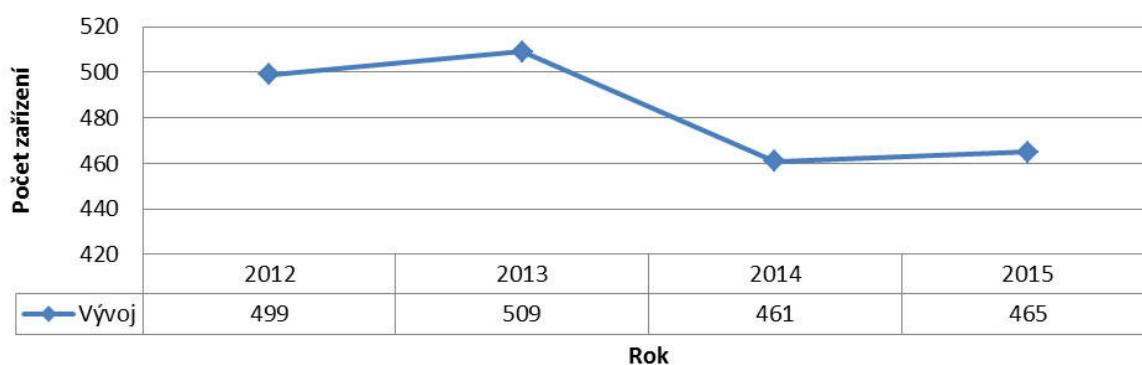
Obrázek 2.37 Podíl bytů určených k rekreaci na celkovém počtu bytů (SLDB 2011)

Nejvyšší procentuální zastoupení bytů určených k rekreaci má ORP Konice, kde se vyskytují obce, kde se procentuální podíl pohybuje až ke 40 % (v průměru je zastoupení necelých 20 %). Ostatní ORP se pohybují do 10 % z celkového počtu bytů – k hranici 10 % se blíží ORP Šumperk, kde se nachází oblasti, pro které jsou domy k rekreaci typické (i z historického hlediska), nejméně domů k rekreaci najdeme v ORP Litovel, Olomouc a Přerov, což jsou oblasti pro které domy k rekreaci typické nejsou.

Kapacita a kategorie ubytovacích zařízení (17B)

Ubytovací zařízení jsou podle ČSÚ zařízení, které poskytují pravidelně či nepravidelně přechodné ubytování hostům, jedná se o ubytovací zařízení hromadná. Kapacita takovýchto zařízení je 5 a více pokojů a zároveň 10 a více lůžek. Patří sem hotely, penziony, ubytovny, kempy apod.

ČSÚ aktualizoval registr hromadných ubytovacích zařízení v letech 2012 a 2013, od tohoto období jsou počítány časové řady.

Obrázek 2.38 Vývoj kapacity hromadných ubytovacích zařízení v Olomouckém kraji (ČSÚ)

Název ORP	Počet zařízení
Hranice	19
Jeseník	142
Konice	6
Lipník nad Bečvou	4
Litovel	14
Mohelnice	7
Olomouc	59
Prostějov	35
Přerov	20
Šternberk	11
Šumperk	130
Uničov	5
Zábřeh	13

Tabulka 2.19 Počet hromadných ubytovacích zařízení v ORP (ČSÚ)

Z hlediska dlouhodobějšího vývoje v Olomouckém kraji počet hromadných ubytovacích zařízení mírně klesá. V roce 2015 bylo v Olomouckém kraji celkem 465 hromadných ubytovacích zařízení, což je ve srovnání s ostatními kraji menší počet. Největší počet těchto zařízení má kraj Jihočeský a Královéhradecký. V rámci ORP jednoznačně dominuje Jeseník a Šumperk, což jsou oblasti typické pro vícedenní pobyty. Naopak nejmenší počty hromadných ubytovacích zařízení najdeme v ORP Lipník, Uničov, Konice a Mohelnice (jedná

se o menší ORP co do počtu obcí), což jsou oblasti, pro které nejsou vícedenní pobyty typické (spíše se jedná o oblasti pro individuální rekreaci jako např. ORP Konice).

Významná stavební dominanta (15A)

Jedná se o stavby, jejichž umístění v terénu či charakter je činí výrazně viditelné a ovlivňující vizuální charakter krajiny a sídel. Informace o významných stavebních dominantách jsou zjišťovány průzkumem území – jako základ byly vybrány dominanty určené studií větrných elektráren, které byly upraveny dle znalosti území pořizovateli ÚAP kraje.

Mezi nejvýznamnější dominanty v kraji patří zámek Bouzov, hrad Helfštýn, zámek Plumlov, hrad Sovinec, vodní nádrž Dlouhé Stráně, kostel Nanebevzetí Panny Marie v Olomouci nebo kostel Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou.

Poskytovatelé údajů o území

NPÚ (ochrana kulturních hodnot)

KÚOK (rekreační oblasti, stavební dominanty)

ČSÚ (stavby pro rekreaci, kapacita ubytovacích zařízení)

Záměry ze ZÚR OK

Pro rekreaci a cestovní ruch se v územích s vysokým potenciálem rekreačního využití vymezují **rekreační krajinné celky**, která jsou vhodná pro pobytovou rekreaci, v nichž je preferován rozvoj infrastruktury cestovního ruchu před výrobou a ochrana krajinných a přírodních hodnot. Na území RKC se významně koncentrují rekreační aktivity nejrůznějších forem a z hlediska ubytovacích kapacit převážně kapacity hromadné rekreace.

Název	ORP	Obec
RKC Teplicko	Hranice, Lipník nad Bečvou	Hranice, Paršovice, Teplice nad Bečvou, Týn nad Bečvou
RKC Kojetín - Tovačov	Olomouc, Přerov	Kojetín, Lobodice, Tovačov, Troubky, Věrovany, Uhřičice
RKC Zábřeh - západ	Šumperk, Zábřeh	Bušín, Horní Studénky, Hoštejn, Jedlí, Olšany, Rovensko, Svěbohov, Štítý, Zábřeh, Postřelmůvek, Nemile, Vyšehoří, Drozdov, Zborov
RKC Šternbersko	Šternberk	Šternberk, Lipina, Hlásnice, Řídeč, Horní Loděnice
RKC Sovinecko	Šternberk, Šumperk, Uničov	Dlouhá Loučka, Paseka, Šumvald, Oskava, Mutkov, Huzová
RKC Olomoucko - východ	Olomouc, Šternberk	Olomouc, Bělkovice-Lašťany, Dolany, Hlubočky, Jívová, Velká Bystřice, Domašov nad Bystřicí, Hraničné Petrovice, Samotišky, Tovéř, Domašov u Šternberka, Bukovany
RKC Bouzovsko	Konice, Litovel, Mohelnice	Bílá Lhota, Bouzov, Litovel, Luká, Mladeč, Pavlov, Hačky, Polomí, Loučka, Haňovice, Slavětín, Měrotín, Vilémov,

		Bohuslavice, Březsko, Dzbel, Hvozď, Jesenec, Kladky, Ludmírov, Rakůvka
RKC Konicko	Konice, Litovel, Olomouc, Prostějov	Náměšť na Hané, Olbramice, Bílovice-Lutotín, Brodek u Konice, Budětsko, Buková, Čechy pod Kosířem, Hluchov, Konice, Kostelec na Hané, Laškov, Lipová, Malé Hradisko, Ochoz, Pěňčín, Přemyslovice, Ptení, Raková u Konice, Stařechovice, Stínava, Stražisko, Suchdol, Zdětín
RKC Plumlovsko	Prostějov	Seloutky, Prostějov, Krumsín, Mostkovice, Ohrozim, Plumlov
RKC Rychlebské hory	Jeseník	Bernartice, Bílá Voda, Černá Voda, Javorník, Uhelná, Vápenná, Vidnava, Vlčice, Žulová, Velká Kraš, Skorošice, Kobylá nad Vidnavkou
RKC Staré Město	Šumperk	Malá Morava, Staré Město
RKC Sobotín	Šumperk	Sobotín, Vernířovice
RKC Loučná nad Desnou	Šumperk	Loučná nad Desnou, Velké Losiny
RKC Ramzová	Jeseník, Šumperk	Branná, Ostružná
RKC Bělá pod Pradědem	Jeseník	Bělá pod Pradědem
RKC Jeseník - Lipová	Jeseník	Jeseník, Lipová-lázně
RKC Zlaté Hory	Jeseník	Zlaté Hory

Tabulka 2.20 Seznam RKC ze ZÚR OK

Územní studie

Vymezení RKC ze ZÚR OK bylo prověřeno v územních studiích:

- [Územní studie území se zvýšeným potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC1 Plumlovsko](#) (registrována 23. 11. 2009).
- [Územní studie území se zvýšeným potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC5 Olomoucko - jih](#) (registrována 18. 6. 2000).
- [Územní studie území se zvýšeným potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC2-4 a RC6-12 na území Olomouckého kraje](#) (registrována 5. 8. 2010).
- [ÚS rekreačního celku Jeseníky](#) (registrována 5. 8. 2010).

Studie byly aktualizovány ve studii [Aktualizace územních studií území se zvýšeným potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC1-12 na území Olomouckého kraje a rekreačního celku Jeseníky – doplnění](#) zaregistrovanou 15. 10. 2013, která řeší plochy golfových hřišť.

Navrženy jsou následující plochy pro golfové hřiště:

- Radíkov (rozšíření)
- Jeseník (návrhová plocha z ÚP + rozšíření studií jako rezerva)

- Velké Losiny (návrhová plocha z ÚP + rozšíření studií jako návrh)
- Plumlov (návrhová plocha z ÚP shodná s návrhem ze studie)
- Bouzov (návrhová plocha navržená studií)
- Javorník (navržené dvě varianty studií, varianta 1 koresponduje s ÚP)
- Zlaté hory (návrhová plocha navržená studií).

Začlenění jevů do výkresů ÚAP

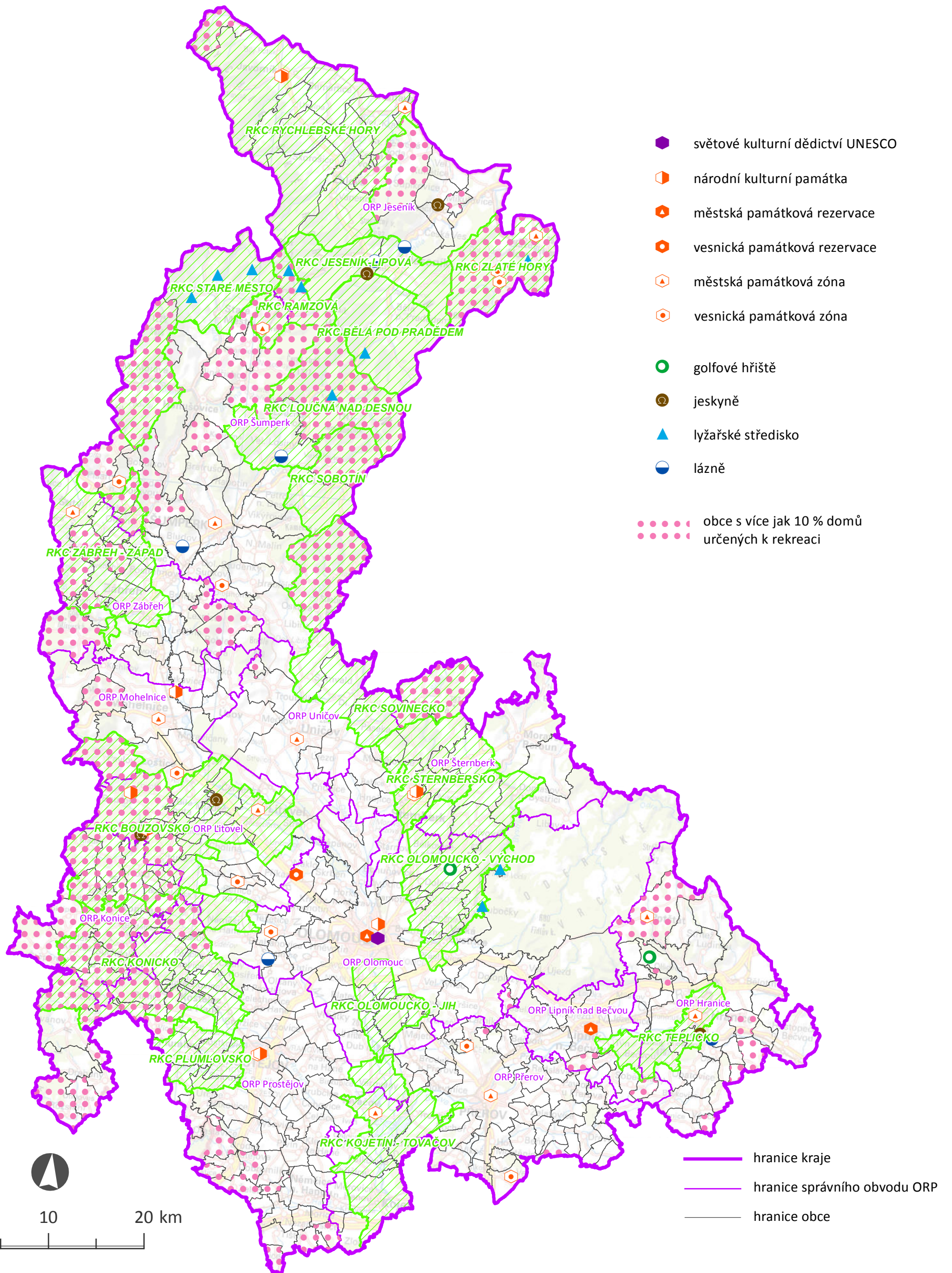
Národní kulturní památky, památkové zóny a rezervace vstupují do výkresu **hodnot v území** a dále do výkresů **limitů využití území**. Ve výkrese hodnot jsou dále znázorněny také významné stavební dominanty.

Vybrané jevy jsou znázorněny v **mapovém výstupu P9** (vložen na konec kapitoly 2.2.9.), kde jsou zobrazeny jevy z ochrany kulturních hodnot, vybrané turistické cíle, RKC ze ZÚR OK a obce s vysokým podílem domů k rekreaci.

Popis jevů na území Olomouckého kraje

Olomoucký kraj poskytuje zázemí jak pro vícedenní, tak pro jednodenní rekreaci. K jednodenní patří různé formy místních sportovních a rekreačních zázemí, ale také kulturní památky, památkové zóny a rezervace s významem přesahujícím lokální úroveň, jeskyně či lázně. Další oblastí částečně vázanou na lokalitu jsou pravidelné kulturní akce lákající do regionu i obyvatelé z ostatních krajů či zemí.

Z hlediska rekreace je možné území rozdělit na oblast Střední Moravy s velkým počtem kulturních památek (zejména ve městě Olomouc), dobrou dopravní dostupností vhodnou i pro jednodenní rekreaci vázanou na množství turisticky atraktivních míst. Na Konicku a Prostějovsku jsou typické oblasti pro rodinnou rekreaci. Pro vícedenní rekreaci s celoročním využitím je typický sever kraje, kde je horší dopravní dostupnost, ale dobré podmínky pro delší pobyty podložené nejvyšším počtem ubytovacích zařízení v ORP Jeseník a Šumperk (na Šumpersku doprovázeno také lokálními chatovými oblastmi). Vícedenní rekreace je tak podmíněna především přírodním bohatstvím a je tedy vázána na prvky ochrany přírody. Rekreační potenciál zde naráží na prvky ochrany přírody a je třeba najít rovnováhu mezi ochranou a využitím území. Rekreační krajinné celky ze ZÚR OK tak kopírují oblasti s největším potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch.

5. aktualizace ÚAP OK 2017

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OLOMOUCKÝ KRAJ

Pořizovatel
Zpracovatel

Měřítko

Zpracováno

Krajský úřad Olomouckého kraje

1 : 400 000

duben 2017

P9

2.2.10 Hospodářské podmínky

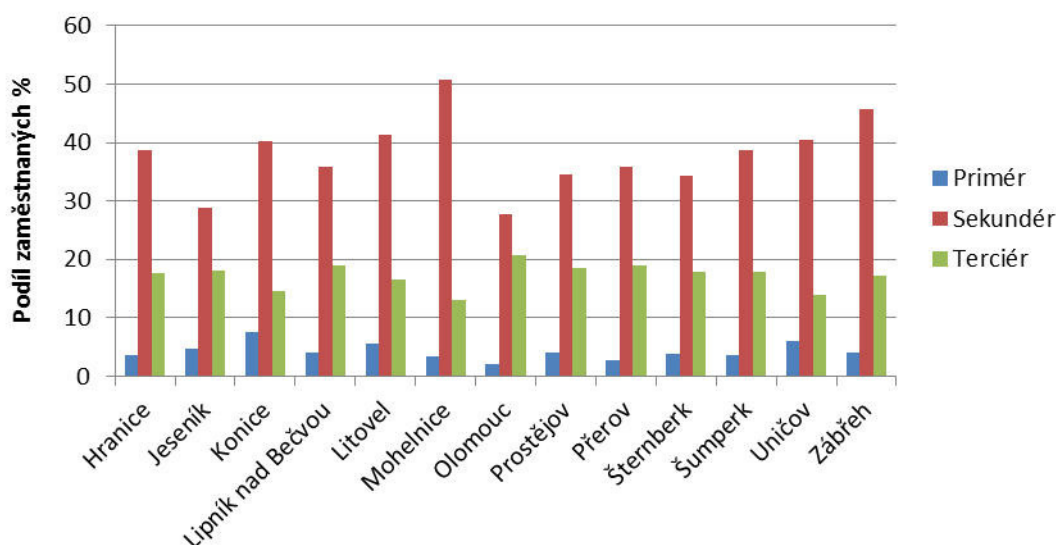
Ekonomická aktivita podle odvětví (7B)

Ekonomická aktivita podle odvětví je podle ČSÚ podíl počtu zaměstnaných osob podle odvětví ekonomické činnosti na celkovém počtu zaměstnaných osob v území. Čítec podílu je dán počtem zaměstnaných osob v primárním nebo sekundárním sektoru hospodářství, jmenovatelem je hodnota celkového počtu zaměstnaných osob v území. Údaje jsou ze SLDB 2011.

Mezi zaměstnané patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik SLDB 2011 byly v placeném zaměstnání jako zaměstnanci, patřily mezi sebezaměstnané (zaměstnavatelé, samostatně činní, členové produkčních družstev) nebo pomáhající členy rodiny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující studenti a učni a ženy na mateřské dovolené. Pro zařazení osob byl rozhodující stav k rozhodnému okamžiku SLDB – jejich formální vazba k zaměstnání bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy.

Primárním sektorem hospodářství jsou odvětví zemědělství, lesnictví a rybolovu. Sekundárním sektorem hospodářství jsou odvětví průmyslu (vč. těžby, energetiky, zásobování vodou a nakládání s odpady) a stavebnictví. Terciálním sektorem, resp. sektorem služeb jsou obchod, doprava, ubytování a stravování.

V Olomouckém kraji bylo v době sčítání celkem 268 013 zaměstnaných osob, z toho necelých 10 000 byli zaměstnaní v primárním sektoru a něco přes 93 000 v sekundárním sektoru. Další zaměstnaní pak tvoří sektor terciální, který tvoří téměř 52 000 zaměstnaných. Ostatní pracují v dalších odvětvích ekonomické činnosti.

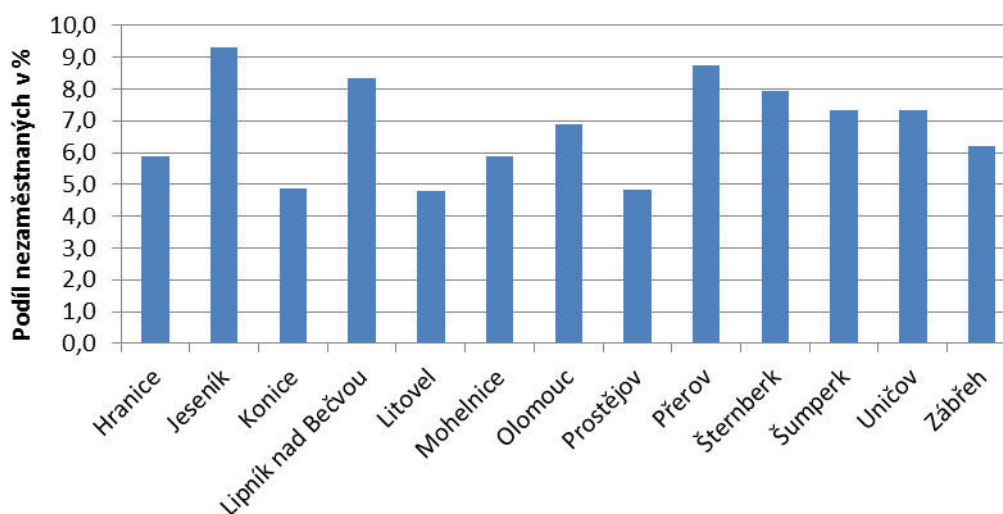
Obrázek 2.39 Podíl zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti na celkovém počtu zaměstnaných (SLDB 2011)

Rozložení zaměstnaných v jednotlivých odvětvích v rámci ORP celkově dominuje zaměstnanost v sekundárním sektoru, kde se pohybuje v rozmezí 27 % (ORP Olomouc) až 51 % (ORP Mohelnice). Zaměstnanost v primárním sektoru je oproti porovnání s ostatními odvětvími malá, největší je v ORP Konice, Uničov a Litovel, nejmenší naopak v ORP Olomouc. Zaměstnanost v terciéru je relativně rovnoměrná v rámci všech ORP, lehce vyčnívá ORP Olomouc.

Míra nezaměstnanosti (8B, Podíl nezaměstnaných osob dosažitelných)

Na základě dohody Ministerstva práce a sociálních věcí s ČSÚ se v roce 2013 začal využívat nový ukazatel s názvem podíl nezaměstnaných osob, který není srovnatelný s předchozím ukazatelem „míra nezaměstnanosti“. Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl registrovaných dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech trvale bydlících obyvatel ve věku 15 - 64 let z roční bilance obyvatel.

Olomoucký kraj, spolu s krajem Karlovarským a Jihomoravským patřil ke konci roku 2015 mezi kraje s nejvyšší nezaměstnaností s hodnotami kolem 6,8 %, vyšší nezaměstnanost měl pouze kraj Ústecký. Podíl nezaměstnaných osob v Olomouckém kraji klesl v srpnu 2016 na 5,7 %. Díky převažujícímu sestupnému trendu byla srpnová nezaměstnanost druhá nejnižší za posledních 93 měsíců, tj. od prosince 2008.

Obrázek 2.40 Podíl nezaměstnaných osob dosažitelných (stav k 31. 12. 2015)

V rámci ORP vykazuje nejnižší nezaměstnanost ORP Konice, Litovel a Prostějov. Nejvyšší podíl nezaměstnaných má naopak ORP Jeseník (kde se ale stav k srpnu 2016 zlepšil o 0,5 %) Lipník, Přerov a Šternberk.

Mezi regiony s vysokou nezaměstnaností z dlouhodobého hlediska patří Javornicko, kde převážná část obyvatel pracuje v zemědělství a lesnictví a v zimě jsou některé oblasti špatně dopravně dostupné, což situaci v regionu stěžuje. Další oblastí s vyšší nezaměstnaností je Hanušovicko, Moravskobersko, Kojetínsko, Zlatohorsko, Přerovsko a Lipnicko.

Významní zaměstnavatelé v kraji (37B)

V rámci dotvoření obrazu o hospodářských podmínkách v kraji jsou sledováni významní zaměstnavatelé v kraji, a to na základě informací z Evropského portálu pracovní mobility.

Obecně platí, že hranice trhu práce je dána především možností denního dojíždění do zaměstnání a tím tedy dopravní dostupností zaměstnání.

Olomoucký kraj má velký podíl významných zaměstnavatelů v oblasti strojírenství, kde ale dlouhodobě chybí kvalifikovaná pracovní síla. K nejvýznamnějším zaměstnavatelům z této oblasti patří Honeywell Aerospace Olomouc, UNEX Uničov, Mora Moravia, Pars nova, Klein & Blažek, MIELE technika, Pramet tools, AŽD Praha, PSP Engineering, DT výhybkárna a mostárna, Hanácké železárny a pérovny, EPCOS, SSI Schäfer, VÍTKOVICE POWER ENGINEERING, MUBEA–HZP, KOYO Bearings ČR.

K silně zastoupeným odvětvím dále patří elektrotechnický průmysl, jehož vliv posílil zejména v posledních letech díky příchodu několika zahraničních investorů. Mezi nejvýznamnější investice patří Siemens a HELLA AUTOTECHNIK NOVA v Mohelnici, M.L.S. Holice v Olomouci a Invensys Appliance Controls ve Šternberku. V Přerově patří mezi nejvýznamnější zaměstnavatele Meopta-optika.

V potravinářství zůstávají největšími zaměstnavateli Nestlé Česko, OLMA Olomouc a pekárny PENAM. Poměrně vysoký podíl zaměstnanců pracuje i ve stavebnictví a zemědělství. Ve stavebnictví patří mezi významné zaměstnavatele Skanska a GEMO Olomouc.

K největšímu meziročnímu nárůstu zaměstnanosti v Olomouckém kraji došlo v elektrotechnické společnosti HELLA AUTOTECHNIK NOVA. Výraznější nárůst vykazovala také MUBEA v Prostějově a Meopta v Přerově.

Významným zaměstnavatelem v kraji je také Univerzita Palackého v Olomouci a Fakultní nemocnice Olomouc.

Záměry z PÚR ČR

(47) OB8 Rozvojová oblast Olomouc

- Území obcí z ORP Olomouc (bez vojenského újezdu Libavá), Šternberk (jen obce v jižní části).
- Území ovlivněné rozvojem dynamikou krajského města Olomouce. Rozvojová oblast se územně váže na silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž převážná část má republikový význam. Podporujícím faktorem rozvoje je průtah III. tranzitního železničního koridoru a stávající rychlostní spojení s Brnem (R46, D1) a Ostravou (R35, D47), jakož i perspektivní rychlostní silniční propojení s Prahou (R35, D11).

(59) OS8 Rozvojová osa Hradec Králové/Pardubice–Moravská Třebová–Mohelnice–Olomouc–Přerov

- Obce mimo rozvojové oblasti a rozvojovou osu OS11, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. rychlostní silnici R35, silnici I/35, koridor připravované rychlostní silnice R35 a železniční trať č. 010 a 270.
- Území ovlivněné rychlostní silnicí R35 v úseku Mohelnice–Olomouc a její připravovanou částí v úseku Sedlice–Moravská Třebová–Mohelnice, připravovanou rychlostní silnicí R55 v úseku Olomouc–Přerov, železničními tratěmi č. 010 v úseku Pardubice–Česká Třebová (I. tranzitní železniční koridor), č. 270 Česká Třebová–Přerov (III. tranzitní železniční koridor) a spolupůsobením center Vysoké Mýto, Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Svitavy, Moravská Třebová, Zábřeh a Mohelnice.

(61) OS10 Rozvojová osa (Katowice–) hranice Polsko/ČR–Ostrava–Lipník nad Bečvou–Olomouc–Brno–Břeclav–hranice ČR/Slovensko (–Bratislava)

- Obce mimo rozvojové oblasti, s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. dálnice D1, D2, rychlostní silnice R35, R46 a R48 a železniční trať č. 250 v úseku Brno–Břeclav a č. 270 v úseku Bohumín–Lipník nad Bečvou–Olomouc.
- Území ovlivněné dálnicemi D1 v úseku hranice Polsko/ČR–Ostrava–Brno a D2 v úseku Brno–Břeclav–hranice ČR/Slovensko, rychlostními silnicemi R35 v úseku Lipník nad Bečvou–Olomouc a R46, připravovanou rychlostní silnicí R48 v úseku Frýdek–Místek–Bělouh, železničními tratěmi č. 270 v úseku Bohumín–Lipník nad Bečvou (III. tranzitní železniční koridor), č. 250 v úseku Brno–Břeclav (I. tranzitní železniční koridor), železničním koridorem Brno–Přerov a spolupůsobením center Kopřivnice, Nový Jičín, Hranice, Prostějov, Vyškov a Břeclav.

(71) SOB3 Specifická oblast Jeseníky–Králický Sněžník

- Území obcí z ORP Bruntál, Jeseník, Králíky, Krnov (severozápadní část), Rýmařov, Šumperk.
- Potřeba posílit zaostávající sociální a ekonomický rozvoj, který patří k nejslabším v ČR a napravit strukturální postižení ekonomiky s mnohými stagnujícími odvětvími hospodářství.
- Potřeba rozvíjet a využívat s ohledem na udržitelný rozvoj území vysoký potenciál přírodně cenné a společensky atraktivní oblasti Jeseníků, které jsou chráněnou krajinnou oblastí, pro rekreaci a lázeňství.
- Potřeba zlepšit nevyhovující dopravní dostupnost většiny území.
- Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat rozvoj rekreace a lázeňství, lepší a udržitelné využívání přírodních podmínek pro rozvoj území (např. rozvoj ekologického zemědělství a dřevozpracujícího průmyslu), zlepšení dopravní dostupnosti území, snížení povodňových rizik.

Úkoly pro územní plánování

- Identifikovat hlavní póly a střediska ekonomického rozvoje oblasti a vytvářet zde územní podmínky pro zkvalitnění a rozvoj dopravní a technické infrastruktury, bydlení a občanského vybavení.
- Vytvářet územní podmínky pro zlepšení dopravní dostupnosti území a přeshraničních dopravních tahů, zejména na Kladsko.
- Vytvářet územní podmínky pro rozvoj systému pěších a cyklistických tras a propojení systému se sousedním Polskem, koncepčního rozvoje systému dálkových tras,

vytvářet územní podmínky pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu, dřevozpracujícího průmyslu a ekologického zemědělství, zejména vymezením vhodných území pro tyto aktivity, vytvářet územní podmínky pro zemědělskou výrobu podhorského a horského charakteru, zejména vymezením vhodných území pro zatravnění a pastvinářství.

- Vytvářet územní podmínky pro umístění staveb, technických a přírodě blízkých opatření ke snížení povodňových rizik, včetně opatření na horní Opavě s údolní nádrží Nové Heřminovy.

Záměry ze ZÚR OK

ZÚR OK zpřesňují vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os vymezených v PÚR ČR a vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území více obcí.

Název	Popis	ORP	Obec
RO5 Jeseník (Mikulovice)	rozvojová oblast regionálního významu	Jeseník	Jeseník, Mikulovice, Písečná, Hradec-Nová Ves, Česká Ves
RO7 Prostějov	rozvojová oblast nadregionálního významu	Prostějov	Držovice, Prostějov, Bedihošť, Kralice na Hané, Smržice
RO6 Přerov	rozvojová oblast nadregionálního významu	Přerov	Přerov, Bochoř, Brodek u Přerova, Lhotka, Rokytnice
RO3 Lipník nad Bečvou - Hranice	rozvojová oblast nadregionálního významu	Hranice, Lipník nad Bečvou	Hranice, Klokočí, Lipník nad Bečvou, Milenov, Jezernice
RO2 Šumperk-Zábřeh-Mohelnice	rozvojová oblast nadregionálního významu	Olomouc, Šumperk, Zábřeh	Šumperk, Bludov, Leština, Lukavice, Mohelnice, Postřelmov, Rájec, Rapotín, Zábřeh, Zvole
RO1 Olomouc	rozvojová oblast národního významu	Litovel, Olomouc, Šternberk, Uničov	Olomouc, Bělkovice-Lašťany, Bohuňovice, Bystročice, Dolany, Grygov, Hlubočky, Hněvotín, Horka nad Moravou, Kožušany-Tážaly, Litovel, Lutín, Majetín, Náklo, Příkazy, Slatinice, Štěpánov, Šternberk, Újezd, Velká Bystřice, Velký Týnec, Bystrovany, Samotišky, Štarnov, Hlušovice, Tověř, Skrbeň, Haňovice, Červenka, Bukovany, Příkladovice, Krčmaň, Křelov-Břuchotín, Mrsklesy, Liboš

Tabulka 2.21 Rozvojové oblasti ze ZÚR OK

Název	Popis	ORP	Obec
OR3 Hranice - Valašské Meziříčí - Vsetín	rozvojová osa nadregionálního významu	Hranice	Černotín, Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Teplice nad Bečvou, Špičky
OR2 Mohelnice - Zábřeh - Šumperk - Jeseník - Mikulovice - Polsko	rozvojová osa nadregionálního významu	Jeseník, Šumperk	Petrov nad Desnou, Bělá pod Pradědem, Loučná nad Desnou, Nový Malín, Rapotín, Velké Losiny, Víkýřovice
OR1 Olomouc - Šternberk	rozvojová osa nadregionální významu	Šternberk	Lipina, Horní Loděnice, Moravský Beroun
OS8 Zábřeh - Mohelnice - Litovel - Olomouc - Přerov	mezinárodní rozvojová osa	Litovel, Mohelnice, Olomouc, Přerov, Zábřeh	Bílá Lhota, Mladeč, Kokory, Loštice, Maletín, Moravičany, Palonín, Krchleby, Mírov
OS11 Lipník nad Bečvou - Přerov	mezinárodní rozvojová osa	Lipník nad Bečvou, Přerov	Buk, Horní Moštěnice, Osek nad Bečvou, Prosenice, Radvanice, Říkovice, Veselíčko
OS10 Hranice - Lipník nad Bečvou - Olomouc - Prostějov	mezinárodní rozvojová osa	Hranice, Lipník nad Bečvou, Olomouc, Prostějov	Velký Újezd, Bělotín, Dolní Újezd, Polom, Střítež nad Ludinou, Daskabát, Olšovec, Brodek u Prostějova, Dětkovice, Dobrochov, Hradčany-Kobeřice, Olšany u Prostějova, Ondratice, Určice, Vranovice-Kelčice, Želeč

Tabulka 2.22 Rozvojové osy ze ZÚR OK

ZÚR OK dále vymezují specifické oblasti s vysokou koncentrací prováděné i připravované těžby nerostných surovin, ve kterých jsou stanoveny zásady, které je potřeba respektovat.

Název	ORP	Obec
ST6	Olomouc, Prostějov	Hněvotín, Lutín, Těšetice, Luběnice, Ústín, Olšany u Prostějova
ST5	Hranice, Lipník nad Bečvou, Přerov	Hranice, Klokočí, Lipník nad Bečvou, Oldřichov, Osek nad Bečvou, Radslavice, Sušice, Jezernice, Týn nad Bečvou

ST4	Olomouc, Přerov	Olomouc, Blatec, Dub nad Moravou, Grygov, Kožušany-Tážaly, Majetín, Velký Týnec, Brodek u Přerova, Citov, Kojetín, Lobodice, Rokytnice, Tovačov, Troubky, Věrovany, Krčmaň, Uhřičice, Oplocany, Charváty, Císařov
ST3	Litovel, Olomouc	Litovel, Náklo, Příkazy
ST2	Litovel, Olomouc, Šternberk	Hnojice, Štěpánov, Žerotín, Pňovice, Liboš
ST1	Mohelnice, Zábřeh	Bohuslavice, Dubicko, Lesnice, Leština, Lukavice, Mohelnice, Moravičany, Zvole, Hrabová, Třeština

Tabulka 2.23 Specifické oblasti s vysokou koncentrací prováděné i připravované těžby ze ZÚR OK

Aktualizací 2b ZÚR OK je stanovena **strategická plocha kraje Přerov** (rozvojová plocha nadmístního významu), ve stejném duchu budou stanoveny další plochy, které řeší aktualizaci 2a.

Územní studie

V návaznosti na rozvojové plochy stanovené ZÚR OK byly pořízeny **Územní studie lokalit rozvojových ploch pro podnikatelské aktivity**, a to v rozvojové oblasti RO 1 Olomouc, RO 2-5, RO 7, RO6. Účelem aktualizace územní studie bylo upřesnit a stabilizovat lokalizaci rozvojových ploch pro podnikatelské aktivity v rámci aktuálně vymezených rozvojových oblastí Olomouckého kraje.

Začlenění jevů do výkresů ÚAP

Uvedené jevy nejsou začleněny ve výkresech ÚAP. Začleněny jsou uvedené záměry ze ZÚR OK, a to ve **výkrese záměrů** (rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti).

Podíl nezaměstnaných osob dosažitelných s vazbou na umístění významných zaměstnavatelů v kraji je znázorněn v mapovém výstupu P10 (vložen na konec kapitoly 2.2.10.).

Popis jevů na území Olomouckého kraje

Nezaměstnanost a další ukazatele hospodářského rozvoje jsou řešeny přímo v RURÚ v části vyhodnocení hospodářského pilíře, kde jsou ukazatele i výsledky hodnocení podrobně popsány a stanoveny oblasti s pozitivním i negativním hodnocením hospodářského pilíře. Do hospodářského rozvoje částečně vstupuje také pilíř soudržnosti společenství obyvatel, jehož negativní hodnocení může mít rovněž negativní dopad na hospodářský pilíř a naopak.

Pokud se podíváme na zaměstnanost v kraji, celkově dominuje zaměstnanost v sekundárním sektoru. Hospodářské podmínky jsou ve většině případů hodnoceny mírou nezaměstnanosti,

kteřá je v posledních letech rozkolísaná, od poslední aktualizace ÚAP nezaměstnanost v kraji poklesla.

Oblast kraje lze z hlediska trhu práce rozdělit do dvou oblastí:

Sever kraje (ORP Jeseník, Šumperk)

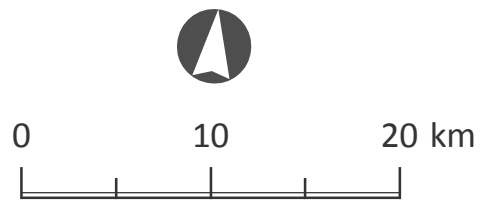
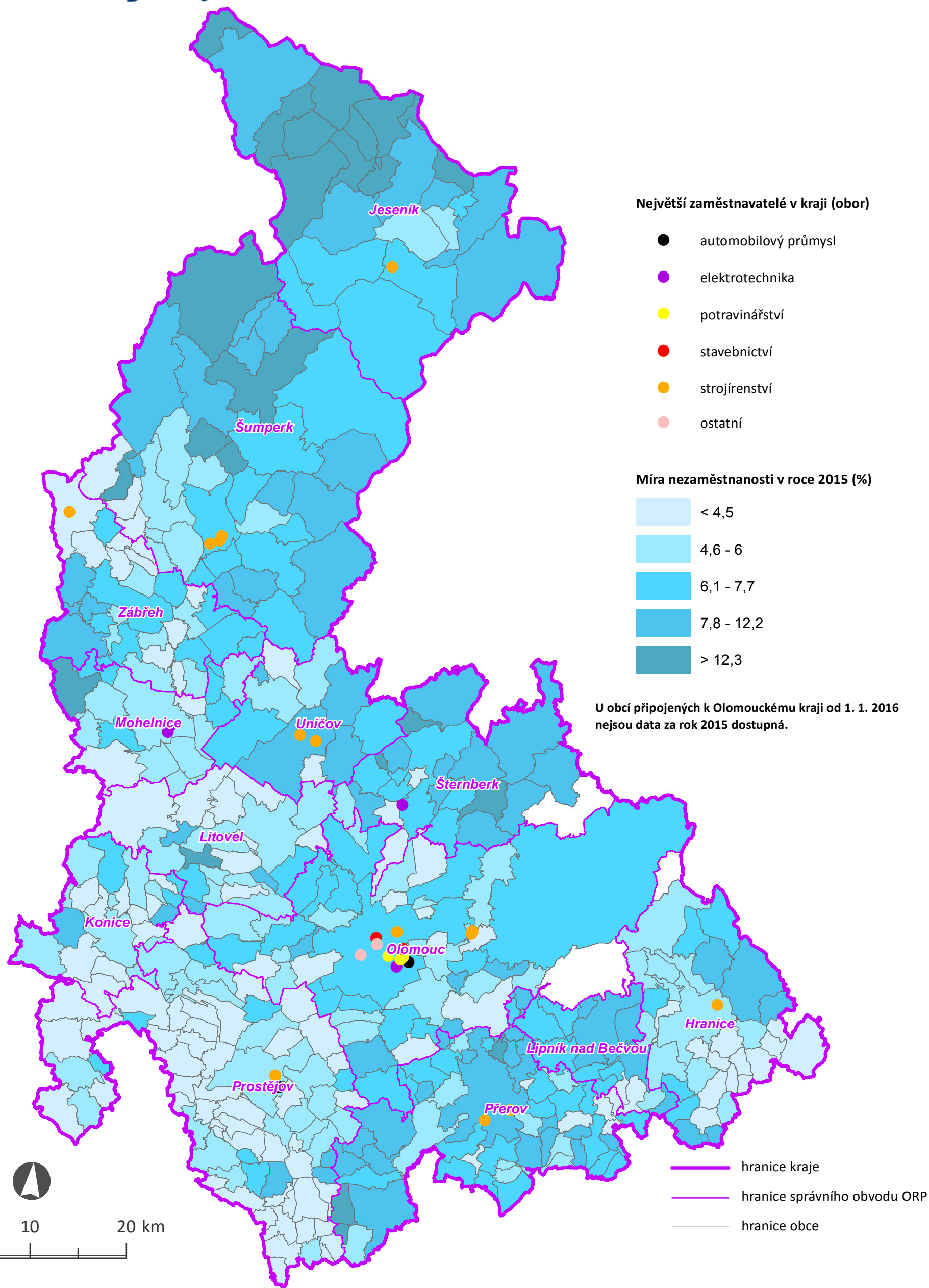
- Horské oblasti, kde je ekonomika silně ovlivněna sezónností více než v jiných částech kraje. Spíše menší zaměstnavatelé, větší zaměstnavatelé z oblasti strojírenství.
- Horší dopravní dostupnost (silnice I/44 vedoucí do Polska, ale chybí bližší spojení s dálniční sítí).
- Vyšší míra nezaměstnanosti (méně pracovních příležitostí, menší atraktivita nabídek), i z dlouhodobého hlediska.

Jih a střed kraje

- Větší stabilita pracovního trhu a větší diverzifikace než na severu kraje.
- V centru kraje jsou dobré podmínky pro rozvoj služeb.
- Nižší podíl nezaměstnaných (výjimkou je Přešovsko, Kojetínsko, Lipnicko a Moravskobrounsko, kde je podíl poměrně vysoký a srovnatelný se severem kraje).
- Lepší dopravní dostupnost oblasti.
- Většina významných zaměstnavatelů soustředěna do této oblasti.

Na území kraje je stanoveno pět rozvojových oblastí definovaných PÚR ČR a ZÚR OK, doplněných o další oblast stanovenou pouze ZÚR OK. Rozvojové oblasti jsou územím, které by mělo vytvářet ekonomický rozvoj území. Oblasti jsou soustředěny na jihu a střed kraje. Oblasti jsou propojeny osami a jsou na ně navázány rozvojové a strategické plochy kraje. Do průmyslových lokalit vstupují i zahraniční investoři, lokality jsou však extrémně vázány na dopravní napojení (v ZÚR OK jsou rozvojové plochy v oblastech Olomouce, Prostějova, Zábřeha, Šumperka, Hranic, Lipníka, Mohelnice i Jeseníka, nově je vymezena strategická plocha v Přerově).

ZÚR OK jsou vymezeny také oblasti specifické, ve kterých se projevují naopak problémy v oblasti hospodářského rozvoje a sociální soudržnosti obyvatel a hospodářský rozvoj by pak měl být v těchto oblastech podporován (jedná se např. o ORP Zábřeh, Uničov, Konice, Šternberk a další). ZÚR OK dále vymezují 6 specifických oblastí s vysokou koncentrací prováděné i připravované těžby nerostných surovin, ve kterých jsou stanoveny zásady, které je potřeba respektovat.

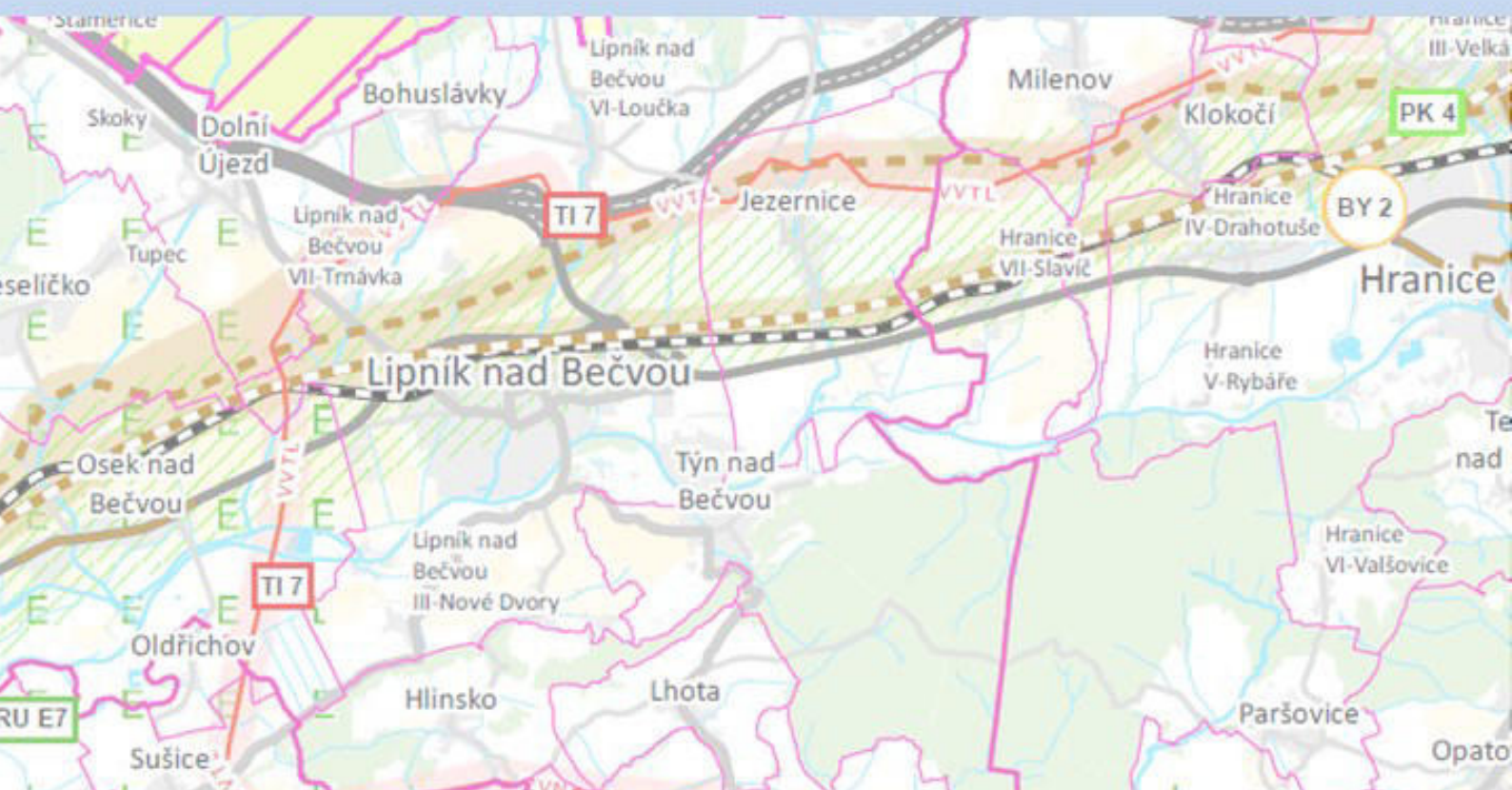

5. aktualizace ÚAP OK 2017	Pořizovatel Zpracovatel	Krajský úřad Olomouckého kraje	P10
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ	Měřítko	1 : 400 000	
OLOMOUCKÝ KRAJ	Zpracováno	duben 2017	

3. ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zahrnuje tematickou SWOT analýzu, vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel. Dále zahrnuje určení problémů k řešení v území.

3 Rozbor udržitelného rozvoje území

3.1 SWOT analýza

3.1.1 Horninové prostředí a geologie

Silné stránky	Slabé stránky
Výskyt zdrojů nerostných surovin a lokální ložiska stavebních materiálů (vápence, stavebního kamene a štěrkopísku) – omezení nákladů na dopravu.	Vytěžené oblasti a poddolovaná území – nutná stabilizace krajiny a podpora její obnovy.
Geologické podmínky pro významné zásoby podzemní vody.	Výskyt sesuvů v jihovýchodních oblastech kraje - omezení využití území.
Příležitosti	Hrozby
Rozvoj těžby stavebních materiálů – pozitivní dopad na ekonomiku.	Rozvoj těžby stavebních materiálů – negativní dopad na životní prostředí (hluk, nárůst těžké dopravy, narušení podzemních zásob vody, kontaminace vo).
Rekultivace prostor po těžbě, využití ploch pro ekologickou obnovu území, pro rekreační plochy, volnočasové aktivity, prvky zeleně, ochrana hodnotných ploch po těžbě.	Nevhodné využití opuštěných dobývacích prostorů (např. skládkování, stavební plochy).

3.1.2 Vodní režim

Silné stránky	Slabé stránky
Velké zásoby podzemní vody. Významné zdroje pitné vody. CHOPAV Kvartér řeky Moravy jako využitelný přírodní zdroj, využití oblasti Ramzovského nasunutí.	Zaplavování rozsáhlých území. Chybí ochrana před lokálními povodněmi a protipovodňová opatření na malých tocích a záplavových územích.
Výskyt lázní (7 lázeňských léčeben) a minerálních pramenů (27 přírodních léčivých a minerálních zdrojů).	Nízká retenční schopnost zemědělsky využívaných ploch a upravených vodních toků. Rychlý odtok povrchových vod ze zemědělsky využívaných území a splavování hnojiv ze zemědělských půd do vodních toků. Přetvořená koryta vodních toků v zastavěném území.
Vybudované vodovody v obcích (v posledních letech zvýšeno jejich budování – dotace).	Problematické zásobování vodou na Prostějovsku – podzemní zásoby vody jsou na hranici čerpatelného množství.

Dostatečný výskyt zdrojů povrchových vod. Vodnaté toky Moravy a Bečvy. Významné vodní plochy po těžbě štěrkopísků.	Narušování podzemních zásobníků vody těžební činností.
Významné vodní dílo -přečerpávací elektrárna Dlouhé Stráně.	Rozsáhlá území zranitelné oblasti ve střední a jižní části kraje.
Příležitosti	Hrozby
Ochrana území před povodněmi. Uplatňování principů povodňové prevence v ÚPD – vymezování zastavitelných ploch mimo záplavová území. Rozšiřování lužních lesů v záplavových územích. Snížením vodní eroze snížit riziko záplav.	Omezení rozvoje některých obcí z důvodu nerealizovaných protipovodňových opatření.
Posilování retenční schopnosti krajiny, obnova přirozených retenčních prostor v krajině. Realizace komplexních řešení a přírodě blízkých protipovodňových opatření.	Ohrožení vybraných částí sídel v nivě řek povodněmi. Zhoršení záplav při nedostatečné údržbě toků.
Zlepšit hospodaření s dešťovými vodami.	Nároky D-O-L na vodní soustavu
Rozvoj lázeňství a využití přírodních minerálních vod.	Zhoršování kvality vod v tocích erozí půd při nesprávné zemědělské činnosti a znečišťování vodních toků z ČOV.
Rozvoj malých vodních elektráren.	Možné narušení vodního režimu těžbou štěrkopísků v CHOPAV.
	Riziko sucha (zejména v jižní části kraje).
	Riziko lokálních povodní doprovázené zvýšenou erozí půdy v krajině v důsledku nevhodného hospodaření v územích s velkým podílem sklonité orné půdy.

3.1.3 Hygiena životního prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
Horské a málo obydlené oblasti s dobrou kvalitou ovzduší bez překračování imisních limitů pro ochranu zdraví obyvatel (PM 10, benzo a pyren).	Koncentrovaná urbanizovaná území se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k překročeným imisním limitům.
Vybudované systémy odkanalizování v obcích (v posledních letech zvýšeno jejich budování – dotace).	Zatížení hlukem a zvýšenou prašností podél silnic I. – III. třídy. Znečištění území z průmyslové a zemědělské výroby.
	Minimum realizací územním plánem navrhovaných obchvatových komunikací vyvádějících dopravu z obydlených oblastí.
	Upřednostnění tuhých paliv, jako zdroje tepla v obcích s plynifikací, způsobuje lokální znečištění v zimních obdobích.
Příležitosti	Hrozby

Snížení hlukové a exhalační zátěže obytných zón vyvedením průjezdní dopravy. Realizace protihlukových opatření v rámci dopravní infrastruktury v území v kontaktu s obytnou zástavbou.	Nárůst emisí z plošných zdrojů (vytápění domácností) v důsledku návratu k tuhým palivům a používání nešetrných technologií spalování v domácnostech (včetně spalování komunálního odpadu) z ekonomických důvodů a zejména ve strukturálně postižených oblastech.
Využívání dostupných ekologických technologií v průmyslu a při vytápění v domácnostech.	
Výsadba ochranné zeleně okolo průmyslových areálů, podél komunikací a na návětrných stranách obcí pro zachytávání prašného znečištění.	

3.1.4 Ochrana přírody a krajiny

Silné stránky	Slabé stránky
Značná četnost zvláště chráněných území, rozsahem nejvýznamnější jsou CHKO Jeseníky a Litovelské Pomoraví.	Značná fragmentace krajiny vlivem liniových staveb a záměrů (dálnice, DOL, VRT, sítě) a souběžných koridorů (v Moravské bráně není podchycena průchodnost migračních koridorů pro savce, které vedou od Beskyd k Oderským vrchům a směrem k Jeseníkům).
Lokality NATURA 2000: 4 Ptačí oblasti, 87 lokalit EVL.	Negativní ovlivnění krajiny rozsáhlou těžbou (včetně zátěže ze související dopravy).
Navržený ÚSES založený z významné části na ekologicky stabilních plochách.	Malý rozsah realizací zejména lokálních ÚSES.
Přítomnost dalších krajinářsky cenných ploch (Kulturní krajinné oblasti).	Velké půdní bloky jižní a střední části kraje, chybí krajinná zeleň.
	Zánik polních cest rozoráním pro zemědělské účely.
Příležitosti	Hrozby
Zvyšování stability krajiny dořešením, stabilizací a realizací prvků ÚSES v krajině, a to především na rozsáhlých plochách zemědělské půdy a zejména ve výrazně zemědělsky využívaných oblastech centrální a jižní Hané.	Rozvoj hospodářské činnosti na úkor chráněných oblastí přírody a krajiny.
Vymezení dalších lokalit k ochraně přírody (např. Rychlebské hory, nová vyhlášení VKP apod.).	Suburbanizace krajiny v souvislosti s nevhodným využíváním zastavěného území.
Zamezení oplocování a výstavby bariér ve volné krajině důslednou ochranou nezastavěného území.	Nevhodná výstavba objektů s neúměrným měřítkem ve vztahu k okolní krajině.
Zachování prostupnosti a umožnění dalšího	Snižování prostupnosti krajiny včetně

zpřístupnění krajiny.	zhoršování kritické průchodnosti území znemožňují migraci zejména velkých savců.
Zalesňování pro zemědělskou výrobu méně vhodných půd.	

3.1.5 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Silné stránky	Slabé stránky
Vysoký podíl půd s I. a II. tř. ochrany v rovinných oblastech – zemědělská krajina.	ORP v jižní část kraje vykazují nižší lesnatost a absenci krajinné zeleně. Vodní a větrná eroze zemědělských pozemků zejména orné půdy v tradiční zemědělské oblasti Hané způsobená zejména rozlehlými a nečleněnými bloky zemědělské půdy.
Vyšší podíl lesů v hornatých oblastech (zejména lesů zvláštního určení a ochranných).	Významný úbytek zemědělské půdy výstavbou na plochách mimo zastavěné území.
Příležitosti	Hrozby
Využití zemědělského potenciálu a tradice kraje.	Nebezpečí nevratné likvidace půd I. a II. třídy ochrany zejména kolem velkých měst v důsledku dalších rozvojových záměrů mimo zastavěné území.
Ochrana rozsáhlých lesních komplexů i mimo prvky ochrany přírody.	Znehodnocování půdy zvyšováním intenzity hospodaření a erozemi, pěstování nevhodných plodin. Celkově špatné hospodaření na zemědělském půdním fondu.
Zvýšením podílu ploch lesa a travnatých ploch na sklonité orné půdě zvýšit retenční schopnost krajiny a zamezit vodní a větrné erozi sklonitých zemědělských pozemků.	Nevratné znehodnocení kvality zemědělské půdy vlivem nevhodného hospodaření a s tím související vodní a větrnou erozí způsobující neschopnost zemědělské půdy zadržovat vodu, tj. zvyšování rizika sucha v krajině.
Rozčleněním velkých půdních celků s výsadbou liniové zeleně snížit vodní a vzdušnou erozi.	Nižší lesnatost a absence krajinné zeleně je nebezpečím dalších erozí půdy.
Postupným nahrazováním nepůvodních dřevin původními zvyšovat stupeň přirozenosti lesních porostů i koeficient ekologické stability KES.	Ohrožení smrkových monokultur větrem a škůdci.

3.1.6 Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
Napojení na dálniční síť.	Horší dopravní dostupnost okrajových částí kraje.

Železniční koridor a hustá síť tratí nadregionální úrovně.	Nestabilizované návrhy v silniční, železniční a lodní dopravě (potřeba vyřešit územní nároky a střety s limity v území).
Plynofikace v obcích.	Zastavěné území zatížené vysokou intenzitou průjezdné dopravy.
Systém separovaného sběru základních druhů odpadů ve všech obcích.	Odklon od využívání plynu pro topení, přístup k tuhým palivům, zhoršování životního prostředí.
	Část obcí nemá stále kanalizaci napojenou na čistírnu odpadních vod.
	Nízký stupeň separace biologicky rozložitelného odpadu.
Příležitosti	Hrozby
Rozvoj dopravní sítě v kraji - výstavba přeložek silnic nadmístního významu – zklidnění dopravy v obcích, modernizace tratí železniční sítě (napojení na VRT), rozvoj cyklistické dopravy (cyklostezek).	Zhoršování životního prostředí obcí v důsledku odkladu výstavby důležitých dopravních tepen.
Optimalizace systému P + R v centrech ORP.	Dlouhodobá blokáce území v důsledku hájení územních rezerv.
Možnost využití přírodních zdrojů pro výrobu el. energie.	Setrvání znečištěných povrchových vod v důsledku neřešení řádného odkanalizování a čištění odpadních vod.
Podpora modernizace a dostavby veřejné kanalizace zakončené v ČOV a vodovodní sítě dle PRVKOK.	
Zvýšení míry separace komunálního odpadu.	
Výstavba kompostáren a ve vhodných lokalitách i bioplynových stanic.	

3.1.7 Sociodemografické podmínky

Silné stránky	Slabé stránky
Nárůst počtu obyvatel v zázemí měst.	Vylidňování především okrajových částí kraje.
	Stárnutí populace, extrémní hodnoty zejména v obcích na jihu a západě kraje.

	Nedostatečnost sociálních služeb (domovy pro seniory, sociální a malometrážní byty, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, domy na půl cesty, domovy se zvláštním režimem pro osoby s demencí, terénní odlehčovací služba, chráněná dílna a bydlení).
Příležitosti	Hrozby
Zvýšení úrovně vzdělání díky regionálnímu vysokému školství.	Kolaps v oblasti sociálních služeb v důsledku nepřipravenosti na postupné stárnutí populace.
Vytváření nových pracovních příležitostí pro udržení studentů v regionu.	Dlouhodobý pokles počtu obyvatel.
Investice do sociálních služeb a bydlení.	Vylučování některých skupin obyvatelstva ze společenského života v důsledku nedostatečného rozvoje sociálních služeb.

3.1.8 Bydlení

Silné stránky	Slabé stránky
Zvyšující se kvalita bytového fondu.	Suburbanizační procesy a jejich negativní důsledky v oblasti dalších investičních nároků.
Vysoký podíl bydlení v rodinných domech.	Vylidňování center obcí a měst (sezónní rekreace, víkendy apod.).
	Špatný stav sídlišť (zastaralý bytový fond, nedostatek parkovacích míst a adekvátních veřejných prostranství).
Příležitosti	Hrozby
Koncepční rozvoj suburbanizace s důrazem na dořešení dopravní dostupnosti, občanské vybavenosti, zachování přírodních hodnot a kvality bydlení, zachování a respektování sídelní struktury obcí.	Narušení současné sídelní struktury nekoordinovaným rozvojem.
Zlepšení urbanistické efektivity obytné zástavby (dostavba proluk, dosud nevyužitých stavebních pozemků).	Zvyšování nároků na zastavitelné plochy. Chátrání neobydleného domovního fondu ve vylidňujících se obcích.
Využívání smíšených funkcí bydlení a jejich podpora (např. v souvislosti s funkcí rekreace).	
Revitalizace stávajících sídlišť (modernizace bytového fondu, řešení parkování, veřejných prostranství, zeleň).	

3.1.9 Rekreace a cestovní ruch

Silné stránky	Slabé stránky
Významné turistické regiony – Střední Morava a Jeseníky. Dostupné oblasti CHKO, přírodní parky, různorodá krajina a kvalitní přírodní hodnoty území.	Chybí reprezentativní zázemí pro pořádání kulturních akcí nadregionální úrovně.
Dostatek historických a kulturních památek. Zachování urbanistické struktury sídel se zachováním architektury původních vesnických staveb přebudovaných na druhé bydlení.	Přes týden vylidňující se obce v odlehlejších lokalitách - „Mrtvé obce“ – (rozšiřování tzv. druhého bydlení a chalupaření).
Hustá síť značených naučných stezek, turistických a cyklistických tras a cyklostezek.	Nedostatečná nabídka turistických služeb pro zázemí rekreačních aktivit ve venkovských obcích. Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu a s tím související nerozvinutý potenciál turistických zajímavostí.
Příležitosti	Hrozby
Společná koncepce a jednotná propagace regionu jako turistické destinace. Koncepční propagace cestovního ruchu pro oblast Jeseníky – koordinace aktivit společně s Moravskoslezským krajem a Polskem.	Využívání rekreačního potenciálu na úkor zejména přírodních hodnot území. Konflikt nevhodných rozvojových záměrů s požadavky na udržitelný rozvoj a ochranu přírody a krajiny.
Využití potenciálu „druhotných“ rekreačních oblastí pro cykloturistiku a agroturistiku. Dobudování sítě cyklostezek. Podpora jednodenní příměstské rekreace propojením měst a přilehlých obcí sítí cyklostezek. Rozšíření a zkvalitnění ubytovacích a stravovacích služeb a kapacit. Využití neobydlených bytů jako druhého bydlení a pro rozvoj turistického ruchu a rekreace.	Nadměrná koncentrace nové bytové výstavby v rekreačních územích, která slouží pouze k sezónnímu využití.

3.1.10 Hospodářské podmínky

Silné stránky	Slabé stránky
Struktura zaměstnanosti v odvětvích vykazuje různorodost a nezávislost regionu na jednom odvětvovém pilíři. Obecně převládají odvětví v sekundéru (zejména zpracovatelský průmysl).	Hospodářský rozvoj území je vázán na dopravní napojení – zejména severní část kraje (Jesenicko, Javornicko, Šumpersko) a Konicko, Drahancko mají horší dopravní dostupnost centra kraje, nejsou provázány na dálniční síť komunikací ani na koridorovou železniční trať.

Tradiční zemědělská oblast Hané s kvalitními půdami, tradice potravinářského, strojírenského a zpracovatelského průmyslu.	Oblasti s ekonomikou omezenou sezónností (zejména rekreační oblasti, těžba dřeva apod.).
Dobrá dopravní dostupnost území středu a jihu kraje v rámci ČR – dálniční síť, železniční koridory.	Nedostatečně rozmanitá struktura pracovních příležitostí.
Příležitosti	Hrozby
Využití odborné pracovní síly vzdělávající se na regionálních školách, zaměřených na obory využitelné v regionu. Propagace krajových specialit, agroturistika. Podpora místních firem a podnikatelů.	Promarnění rozvojového potenciálu kraje – nerealizováním kapacitního dopravního napojení zejména okrajových částí kraje (Konicko, Uničovsko, Jesenicko) nebo nerealizováním obchvatů center ORP může vést k nezájmu investorů o tyto lokality.
Vznik nových pracovních míst a ekonomické činnosti v navrhovaných a realizovaných rozvojových lokalitách s ohledem na citlivé vymezení rozvojových ploch pro podnikání. Najít nové využití pro vysloužilé průmyslové a zemědělské areály (konverze brownfieldů) tak, aby byly plnohodnotně zapojeny do organismu města a obcí.	Výrazná diferenciacie v míře nezaměstnanosti a podnikatelské aktivitě mezi jednotlivými obcemi může mít za následek zvyšující se marginalizaci nejvíce postižených obcí.

3.2 Vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území

3.2.1 Hodnocení pilíře pro soudržnost společenství obyvatel území

Při hodnocení sociálního pilíře byly posuzovány indikátory vystihující pohyb obyvatel, a to i v časové řadě, jeho věkovou a vzdělanostní strukturu, dokončené byty a dostupné zastavitelné plochy v obci (dle schválené ÚPD).

Hrubá míra přirozeného přírůstku

Přirozený přírůstek je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí ve sledovaném období a území a celkovým počtem zemřelých osob ve stejném období a území. Hrubá míra přirozeného přírůstku je pak přepočtem na 100 obyvatel obce. Kladné hodnoty znamenají přirozené zvýšení počtu obyvatel (převažuje porodnost nad úmrtností) a naopak. Indikátor by měl souviset s hrubou mírou migračního salda, a to zejména v obcích, kde je migrační saldo významné.

Při vyhodnocení indexu je nutno zohlednit potenciální riziko suburbanizace. U obcí s vyšší hodnotou indexu, obzvláště při vyhodnocení v delší časové řadě případně skokovém nárůstu, může nárůst hodnoty indikovat suburbanizační riziko. Je nutno zohlednit a posoudit, zda hodnota indexu vystihuje momentální nárůst obyvatel v rámci příslušné velikostní skupiny obcí nebo vzniká suburbanizační riziko výstavby. V případě stěhování mladých lidí do obcí okolo velkých měst by se měl index projevit se zpožděním, tedy po přistěhování lidí založí rodinu, což se po narození živého dítěte projeví až v následujících statistikách.

Vyhodnocení

Hodnoty přirozeného přírůstku (**mapový výstup S1**, vložen na konec kapitoly 3.2.1.) jsou rozloženy poměrně rovnoměrně po celém Olomouckém kraji a není patrná žádná oblast s extrémními hodnotami. Hodnoty se pohybují převážně v záporných číslech, tedy mluvíme o tom, že převládá přirozený úbytek. To odpovídá současné situaci v celé republice. Výraznější oblasti se zvýšeným přirozeným úbytkem se vyskytují v severní části kraje, na Jesenicku, a na Dražanské vrchovině, při jihozápadní hranici kraje. V obcích v okolí některých větších měst, zejména Olomouce, jsou naopak hodnoty nepatrně vyšší, často nad hranicí nuly, to však může být způsobeno suburbanizačním procesem.

Hrubá míra migračního salda

Saldo migrace je absolutní rozdíl mezi počtem imigrantů a emigrantů (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých). Vzhledem k území obce je buďto pozitivní, znamená zisk obyvatel a dává předpoklad dynamiky rozvoje obce, nebo negativní a znamená úbytek obyvatel stěhováním. Jako indikátor je hodnocen podíl salda migrace a počtu obyvatel.

Indikátor je přímo ovlivněn potenciálním vlivem suburbanizace a je nutno tuto skutečnost zohlednit při vyhodnocení. Zejména u obcí s vyšší hodnotou indexu, obzvláště

při vyhodnocení v delší časové řadě, případně skokovém nárůstu, může nárůst hodnoty indikovat probíhající suburbanizaci.

Vyhodnocení

Indikátor migrace v Olomouckém kraji (**mapový výstup S2**, vložen na konec kapitoly 3.2.1.) ukazuje suburbanizační procesy, zejména v okolí Olomouce, ale také Zábřeha nebo Prostějova. V zázemí Olomouce zaznamenávají nejvyšší hodnoty migračního salda obce na jižním okraji města a také v severní části ve směru na Šternberk a Uničov. Právě zde se jedná o poměrně významné jádro přistěhovalých, které pokračuje i do okolí Šternberka a na jeho severovýchodní okraj. Zvýšený počet přistěhovalých je patrný také v podhorském pásu obcí severně od Šumperka. Naopak spíše vylidňování obyvatel je patrné na Drahanské vrchovině, ve východních částech Prostějovska a Konicka, dále v okolí Mohelnice a kromě tří obcí je v záporných číslech celé Jesenicko.

Trend hrubé míry celkového přírůstu

Hodnota indikátoru určuje trend vývoje a dynamiku změny hodnoty hrubé míry celkového přírůstu obyvatel, a to mezi hodnotami v intervalu jednoho roku v příslušné obci. Do výpočtu celkového přírůstu je zahrnut jak přirozený (narození a zemřelí), tak migrační přírůstek (přistěhovalí a vystěhovalí).

Kladná hodnota indikátoru vyjadřuje nárůst obyvatel ve vztahu k předešlé hodnotě (rok 2014). Při hodnocení je nutno sledovat příčiny skokových změn hodnoty indexu. V případě hodnocení je zapotřebí zohlednit aktuální výkyvy v datech, a že k objektivnějšímu hodnocení by bylo potřeba sledovat trend za delší časovou období.

Vyhodnocení

Nejpříznivější celkový přírůstek v Olomouckém kraji v meziročním srovnání (**mapový výstup S3**, vložen na konec kapitoly 3.2.1.) je při severozápadní hranici kraje: jedná se zejména o Zábřežsko, dále pásy obcí směrem na severozápad a severovýchod od Šumperka (tj. povodí Desné, horního toku Moravy a jejího přítoku Krupé – Staroměstsko) a také oblast Javornicka. Vysokých hodnot meziročního celkového přírůstu dosahuje dále oblast od Olomouce až po Uničovsko a severovýchodní okolí Šternberka a oblast severozápadně od Prostějova v pásu přes jižní část Konicka až po oblast severně od Konice. Pravděpodobně projevy suburbanizace se projevují v obcích v okolí Přerova.

Nepříznivý vývoj celkového přírůstu obyvatel je patrný v oblasti Ramzovského sedla, jižního Mohelnicka s Bouzovem, pás obcí na okrajích Hranicka táhnoucí se od severu na jihovýchod a západní části Konicka a Prostějovska.

Míra dostupné urbanizace

Indikátor vyjadřuje rozsah zastavitelných ploch pro bydlení (popř. smíšené bydlení) v ha schválených v ÚPD na 100 obyvatel. Jedná se o výměru „nabídkových“ rozvojových ploch pro bydlení bez rozlišení funkce. Jako vstupní údaj je hodnocen rozsah ploch s navrhovanou změnou využití území pro bydlení.

Při individuálním vyhodnocení pro stanovení vyváženosti vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj je třeba zohlednit i znalost místních podmínek, jako problém nedostupnosti ploch z důvodů majetkoprávních vztahů, náročnost zainvestování, dlouhodobé nevyužití koncepčních ploch apod. Dalším rizikem je neúplnost datové sady, kdy ne všechny obce mají data kompletně zpracována. Také z tohoto důvodu byla pro tento indikátor nastavena pro výpočet celkového hodnocení nízká váha.

Vyhodnocení

Nejvýznamnější oblastí co do ploch určených k zastavění (pro bydlení) (**mapový výstup S4**, vložen na konec kapitoly 3.2.1.) je rozsáhlá oblast na jihu a západě Litovelska, pokračující přes celé Konicko až na jižní okraj Dražanské vrchoviny ve výběžku na západě Prostějovska. Vlivem suburbanizačních procesů jsou dostupné plochy pro bydlení také v jižním okolí města Prostějova a dále ve vzdálenějším pásu na jeho severozápadním okraji. Prstenec kolem města tvoří také obce s větší nabídkou ploch pro bydlení kolem Šternberka, méně potom kolem Hranic. Bydlení na svém území nabízejí také obce na jihu Zábřežska a jižně od Javorníku a několik obcí kolem Jeseníku. Neúplnost dat, zapříčiněná nejčastěji různým způsobem zpracování dat v jednotlivých ORP, potom způsobuje nejhorší hodnocení téměř pro celé území Přerovska, velké části Hranicka, Šumperska a Zábřežska.

Počet dokončených bytů

Jedná se o počet bytů v budovách pro bydlení, nových i stávajících, jejichž výstavba byla ve sledovaném období dokončena, tj. na které nabyta vydaná kolaudační rozhodnutí právní moci, vztaženo na 100 obyvatel. Jde o byty v nové výstavbě, nástavbě, přístavbě, resp. přestavbě, dokončené modernizací a rekonstrukcí.

Indikátor vypovídá o potenciálu dalšího rozvoje obce, udržení mladých rodin, příp. o zájmu o výstavbu nových bytů v obci.

Vyhodnocení

Vyšší počty dokončených bytů (**mapový výstup S5**, vložen na konec kapitoly 3.2.1.) jsou patrné na ose Prostějov - Olomouc - Šternberk a s nižší intenzitou ve směru Olomouc - Litovel - Mohelnice. Další oblast s vysokými hodnotami nových bytů se vyskytuje jižně od města Hranice, přičemž toto neplatí o obcích na samotné hranici Olomouckého kraje. Třetí významnou oblastí s dokončenými byty je shluk obcí na Javornicku a v okolí Jeseníku, včetně oblasti Ramzovského sedla. Naopak oblasti bez žádné nové výstavby se vyskytují poměrně komplexně a jejich výčet lze zobecnit konstatováním, že se jedná o periferie kraje. Konkrétně se jedná o okolí vojenského újezdu Libavá, tedy východ Šternberska a sever Hranicka a Lipnicka, dále obce na hranici se Zlínským kraje, poměrně rozsáhlá část jihu Přerovska, oblasti na Dražanské vrchovině, tedy východ Prostějovska a Konicko a pás obcí na západě Mohelnicka a Zábřežska. Bez nové bytové výstavby je také oblast mezi Jeseníkem a Javorníkem.

Index stáří

Vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 - 14 let. Je součástí informací o procesu demografického stárnutí obyvatelstva a podle tohoto indikátoru lze sledovat rozdíly mezi oblastmi a indikuje proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva. V rámci České republiky se v posledních dvaceti letech zvyšuje podíl osob starších 60 let a naopak se snižuje podíl osob mladších 15 let.

Vyšší podíl dětí ve skladbě obyvatel obce dává předběžný předpoklad životaschopnosti obce a jejího rozvoje. Hodnota indikátoru stanovuje v přepočtu, na kolik obyvatel obce ve věku nad 65 let připadá 100 obyvatel ve věku 0–14 let. Při empirickém hodnocení je nutno posoudit zejména krajní hodnoty a případná místní specifika. Indikátor může inklinovat k extrémním hodnotám, zejména u malých obcí. Pokud je podíl nulový (0 obyvatel ve věku 0–14 let), nelze indikátor vyjádřit.

Vyhodnocení

Indikátor stáří obyvatel (mapový výstup S6) vykazuje jasně patrné shluky a oblasti podobných hodnot. Jednoznačně nejmladší obyvatelstvo bydlí v severojižním pásu od svahů Nízkého Jeseníku na Šternbersku přes střední Hanou na Olomoucku až po jižní okraj kraje na Prostějovsku. Dalšími oblastmi s mladými lidmi jsou severní a východní pás obcí v zázemí města Hranice, jih a západ Zábřezska, okolí Šumperka a několik obcí na severním okraji kraje na Jesenicku. Naopak nejvíce stárnoucího obyvatelstva žije na Konicku a východním Prostějovsku, dále na Přerovsku, v horní části údolí Desné na Šumpersku a v páse napříč Jesenickem. Indikátor poměrně jasně vykresluje suburbanizační procesy v Olomouckém kraji, když ve velkých městech jsou průměrné nebo nadprůměrné hodnoty (tedy starší lidé) a v nejbližším okolí se pohybují v hodnoty indexu naopak v příznivějších hodnotách, velmi často dokonce v hodnotách pod hranicí 100, které indikují převažující počet dětí do 14 let nad osobami ve věku 65 a více let.

Index vzdělanosti

Jedná se o syntetický ukazatel hodnotící vzdělanost společnosti. Je vypočítán jako vážený součet podílu obyvatel se středoškolským vzděláním a vysokoškolsky vzděláním vztahený na obyvatele starších 15 let (vč. nezjištěných).

Vyšší vzdělanost zvyšuje možnost uplatnění na trhu práce a potenciál lidských zdrojů v území. Index je aktualizován jednou za 10 let a existence více variant přístupu k výpočtu indexu vzdělanosti.

Vyhodnocení

Podobně jako index stáří, také indikátor popisující vzdělanost lidí (**mapový výstup S7**, vložen na konec kapitoly 3.2.1.) jasně odlišuje oblasti s obyvatelstvem více a méně vzdělaným. Obecně se dá konstatovat, že vzdělání se koncentruje ve velkých městech a jejich okolí. Jádrem vzdělání kraje je krajské město Olomouc a na něj navazující města Prostějov, Přerov, Lipník n. B., Hranice a dále Šternberk a Litovel. Okolí těchto měst spolu tvoří jednu ucelenou oblast nejvyššího vzdělání kraje. Druhou, menší oblast s vysokým podílem

vzdělaných lidí tvoří města Zábřeh a Šumperk a jejich okolní obce. Oblast se vzdělanou populací tvoří ještě město Jeseník spolu s několika obcemi Ramzovského sedla. Naopak nejnižší index vzdělanosti mají severní části Jesenicka a Šumperska a dále pás obcí na periferiích kraje, a to od západní části pomezí Zábřežska a Mohelnicka přes Konicko, jižní část Prostějovska, pásu podél hranice se Zlínským krajem na Přerovsku, Lipnicku a Hranicku a nakonec kolem hranice s krajem Moravskoslezským přes vojenský újezd Libavá až na východ a sever Šternberska.

Výsledky hodnocení pilíře pro soudržnost společenství obyvatel území

Hodnocení sociálního pilíře dle ORP je znázorněno na **mapovém výstupu S8** (vložen na konec kapitoly 3.2.1.). Z hlediska udržitelnosti tzv. sociálního pilíře je nejstabilnější oblast Olomoucka a centrální Hané, kolem měst Olomouc, Prostějov, Šternberk a Litovel, přičemž vůbec nejlepších výsledků dosahují obce obklopující krajské město Olomouc. Kladné hodnocení je ale patrné také v obcích směrem na Přerov, Lipník n. B. a Hranice, což je vázáno na pracovní příležitosti, kulturní a sociální zázemí, ale i dopravní dostupnost. Dalšími oblastmi s pozitivně hodnoceným sociálním pilířem je nejbližší okolí Šumperka nebo Zábřehu a město Jeseník s Českou Vsí.

Pozitivní hodnocení se projevuje zejména v migračních indikátorech, velmi často v zázemí větších měst. Jedná se z velké části o projev probíhající suburbanizace a je nutno myslet na dočasnost tohoto efektu.

V rámci negativního vyhodnocení sociálního pilíře bylo vymezeno osm problémových oblastí:

- S1 – Jesenicko
- S2 – Severní část Šumperska
- S3 – Jižní periferie Šumperska, periferie Zábřežska a Mohelnicko
- S4 – Severovýchodní Šternbersko
- S5 – Drahanská vrchovina
- S6 – Prostějovsko-Přerovské pomezí
- S7 – Pomezí se Zlínským krajem
- S8 – Severovýchodní Hranicko

Situace je ve všech oblastech velmi podobná. Ve všech oblastech chybí především mladí a vzdělaní lidé. Lepší stav je pouze v oblastech Hranicka, Šternberska jižně od Prostějova a na Mohelnicku, kde je o něco příznivější index stáří.

Údaje o migraci obyvatel s přihlédnutím k meziročnímu srovnání jsou negativní především v oblasti severovýchodního Hranicka, přičemž co se týká stěhování, je patrné vylidňování v oblastech Drahanské vrchoviny, východního okraje kraje, na Hranicku a Šternbersku a také ve velké části oblastí Jesenicka a severního Šumperska.

Poměrně příznivější situace je v poměru narozených a zemřelých, kdy je téměř ve všech oblastech patrný u mnoha obcí přirozený přírůstek. Jediná oblast s převládajícím vylidňováním je Drahanská vrchovina.

Až na několik obcí ve všech vymezených oblastech stagnuje bytový fond, jelikož nebyly dokončeny žádné nové byty. V oblastech Jesenicka a Drahanské vrchoviny jsou

k dispozici navrhované zastavitelné plochy. Ostatní oblasti v tomto ukazateli také spíše stagnují. Nutno však dodat, že tento fakt může být z velké části způsoben chybějícími daty.

HRUBÁ MÍRA PŘIROZENÉHO PŘÍRŮSTKU

INDIKÁTOR PILÍŘE PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL V ÚZEMÍ

S1

Hrubá míra přirozeného přírůstku

bodové hodnocení: [počet/100 ob.]

5b: 0,91 a více

4b: 0,31 – 0,90

3b: -0,29 – 0,30

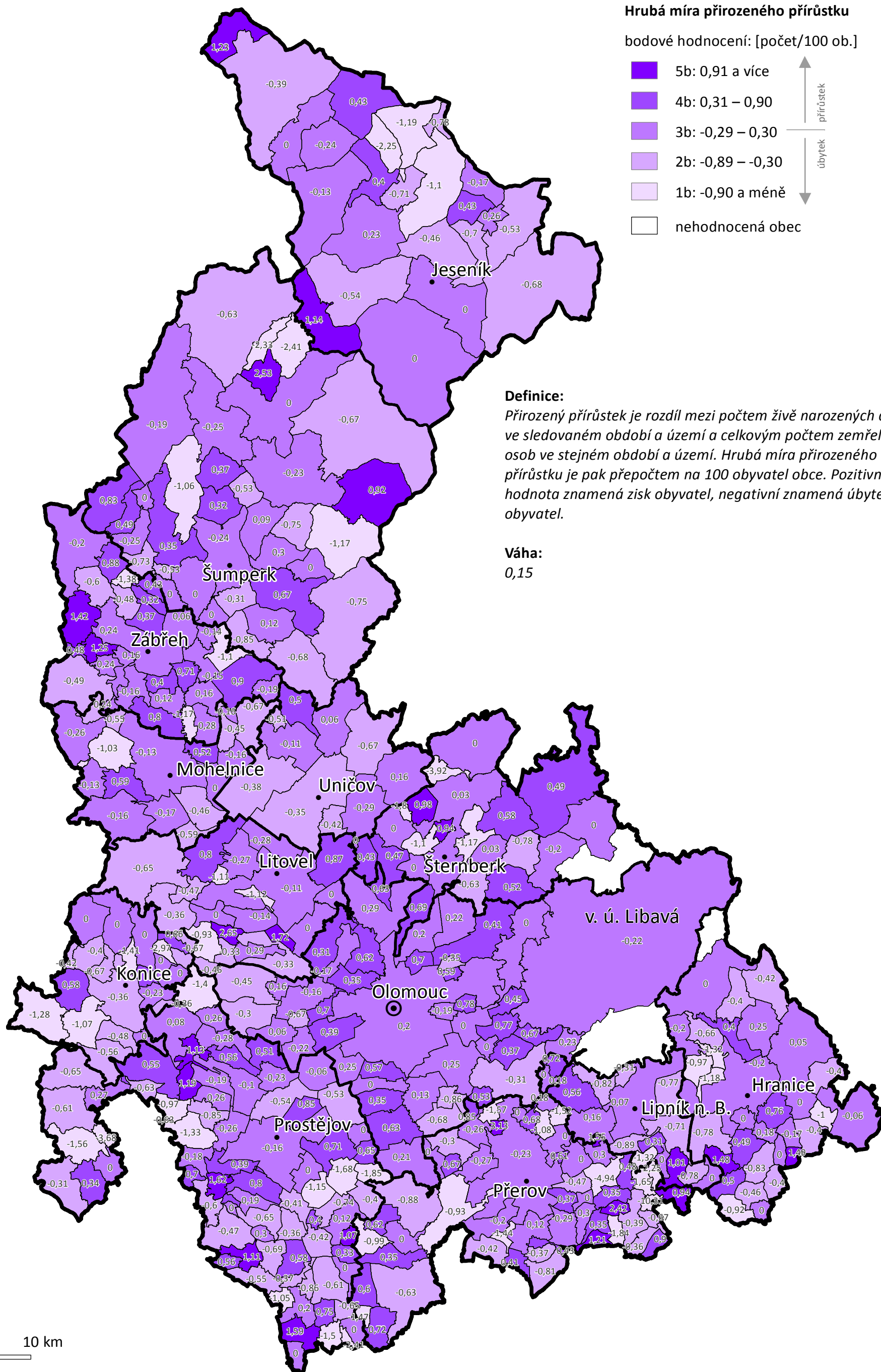
2b: -0,89 – -0,30

1b: -0,90 a méně

nehodnocená obec

přírůstek

úbytek

Definice:

Přirozený přírůstek je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí ve sledovaném období a území a celkovým počtem zemřelých osob ve stejném období a území. Hrubá míra přirozeného přírůstku je pak přepočtem na 100 obyvatel obce. Pozitivní hodnota znamená zisk obyvatel, negativní znamená úbytek obyvatel.

Váha:

0,15

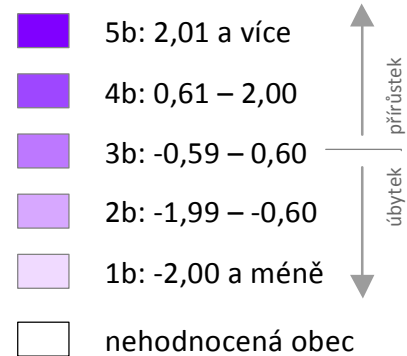
HRUBÁ MÍRA MIGRAČNÍHO SALDA

INDIKÁTOR PILÍŘE PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL V ÚZEMÍ

S2

Hrubá míra migračního salda

bodové hodnocení: [počet/100 ob.]

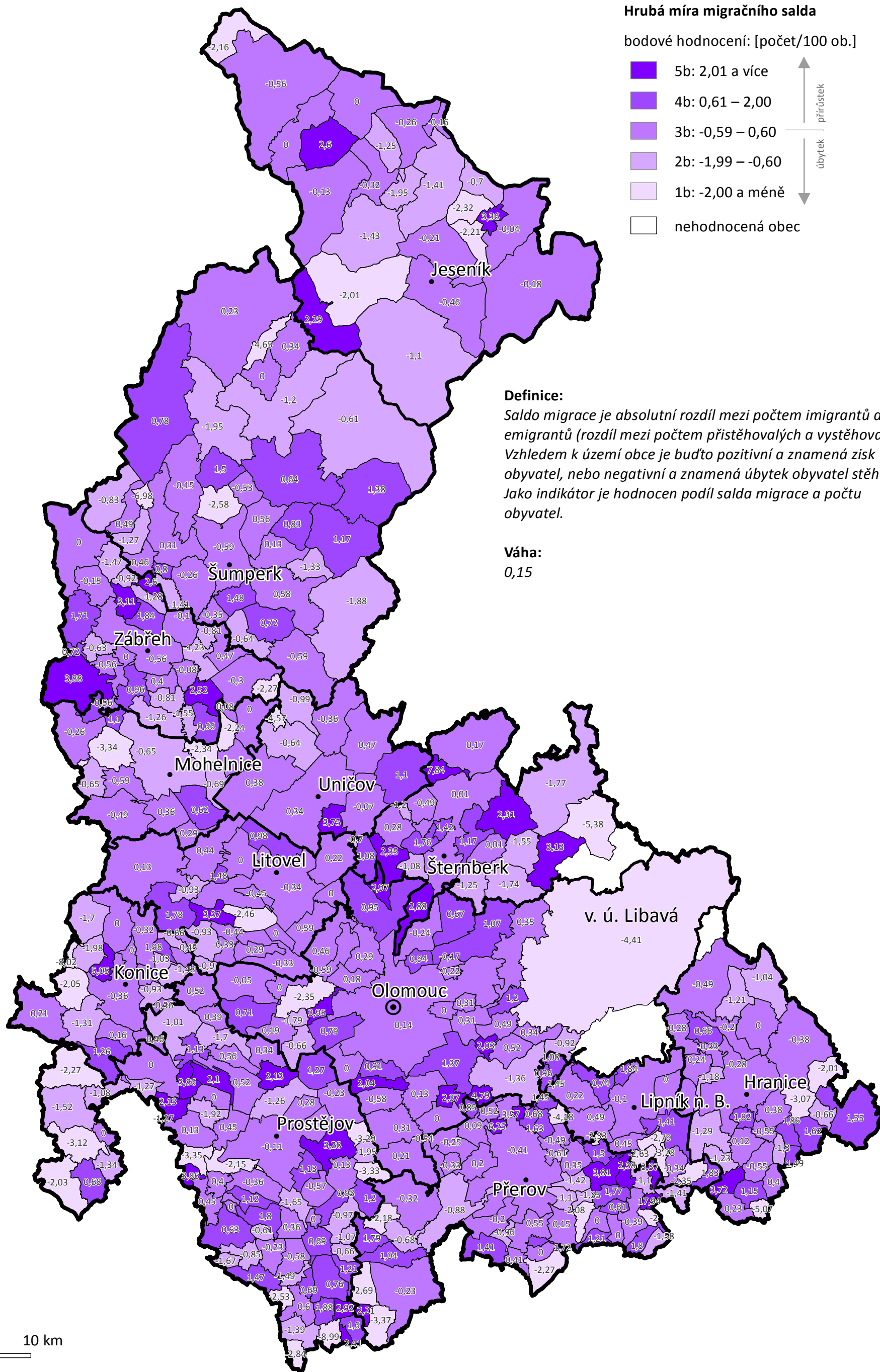

Definice:

Saldo migrace je absolutní rozdíl mezi počtem imigrantů a emigrantů (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých). Vzhledem k území obce je buďto pozitivní a znamená zisk obyvatel, nebo negativní a znamená úbytek obyvatel stěhováním. Jako indikátor je hodnocen podíl salda migrace a počtu obyvatel.

Váha:

0,15

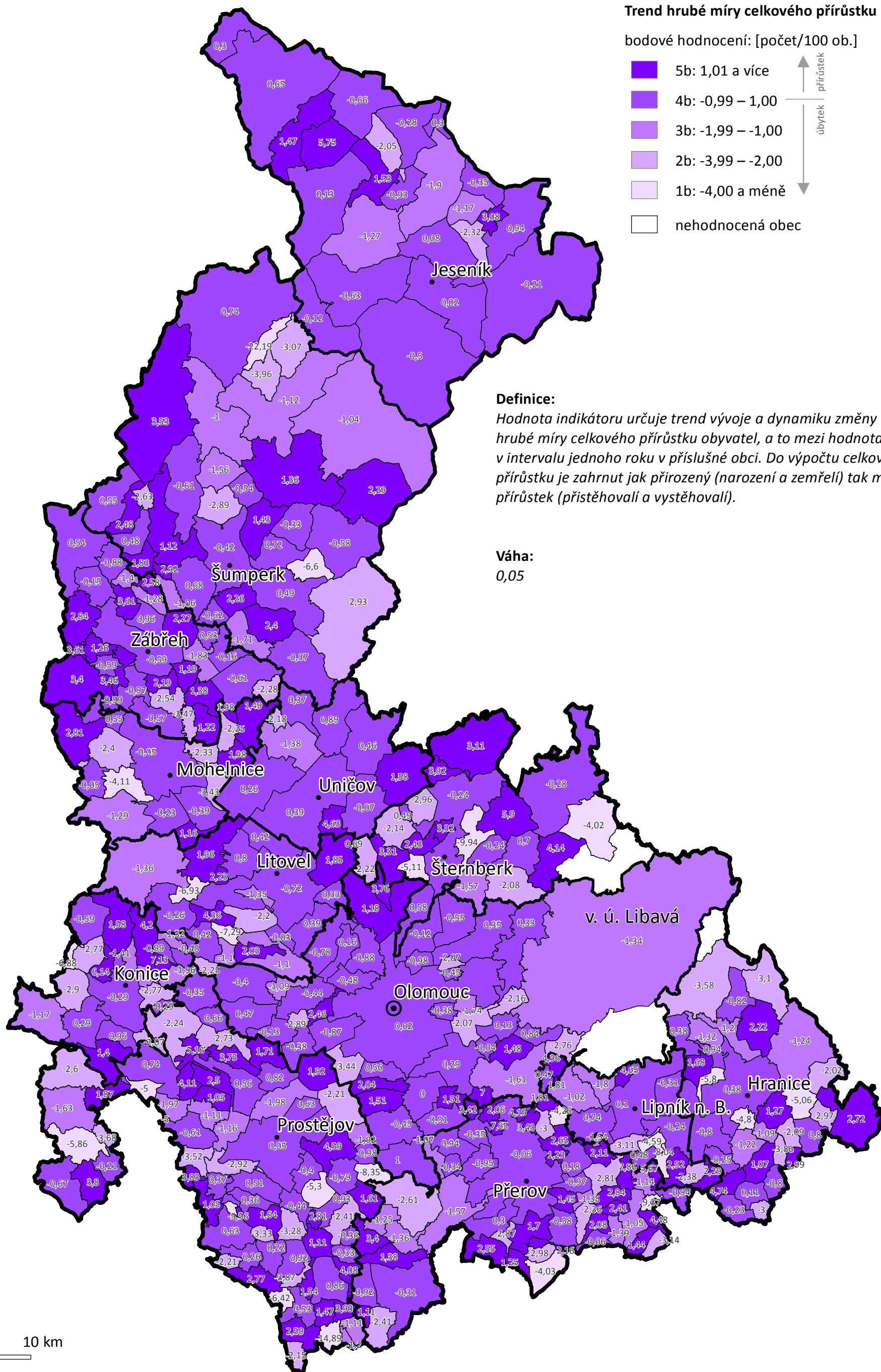
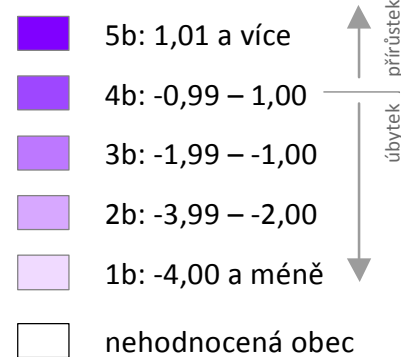
TREND HRUBÉ MÍRY CELKOVÉHO PŘÍRŮSTKU

INDIKÁTOR PILÍŘE PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL V ÚZEMÍ

S3

Trend hrubé míry celkového přírůstku

bodové hodnocení: [počet/100 ob.]

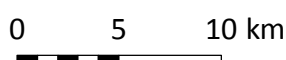

Definice:

Hodnota indikátoru určuje trend vývoje a dynamiku změny hodnoty hrubé míry celkového přírůstku obyvatel, a to mezi hodnotami v intervalu jednoho roku v příslušné obci. Do výpočtu celkového přírůstku je zahrnut jak přirozený (narození a zemřelí) tak migrační přírůstek (přistěhovalí a vystěhovalí).

Váha:

0,05

MÍRA DOSTUPNÉ URBANIZACE

INDIKÁTOR PILÍŘE PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL V ÚZEMÍ

S4

Míra dostupné urbanizace

bodové hodnocení: [ha/100 ob.]

5b: 2,01 a více

4b: 1,51 – 2,00

3b: 1,01 – 1,50

2b: 0,01 – 1,00

1b: 0

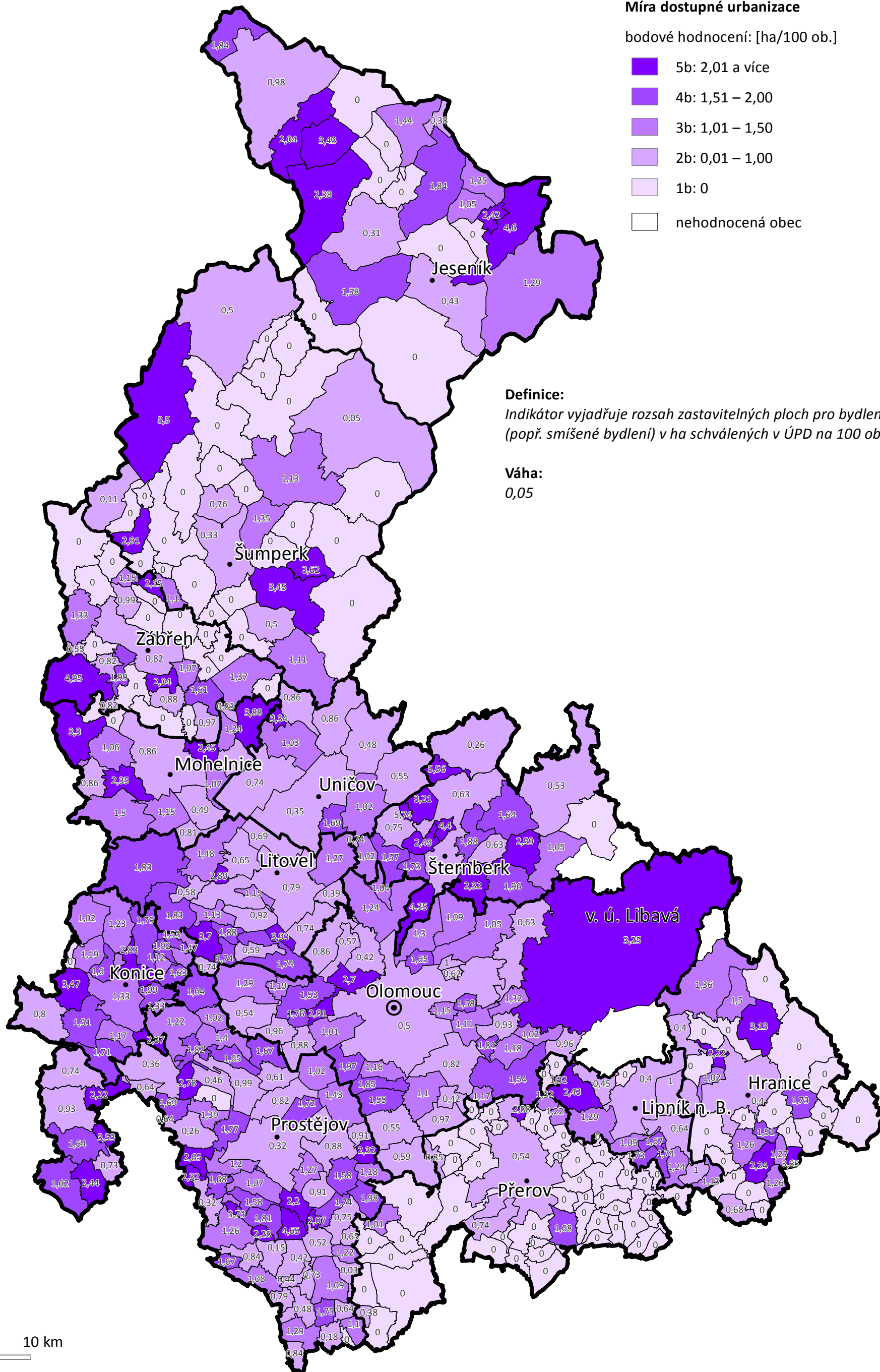
nehodnocená obec

Definice:

Indikátor vyjadřuje rozsah zastavitelných ploch pro bydlení (popř. smíšené bydlení) v ha schválených v ÚPD na 100 obyvatel.

Váha:

0,05

POČET DOKONČENÝCH BYTŮ

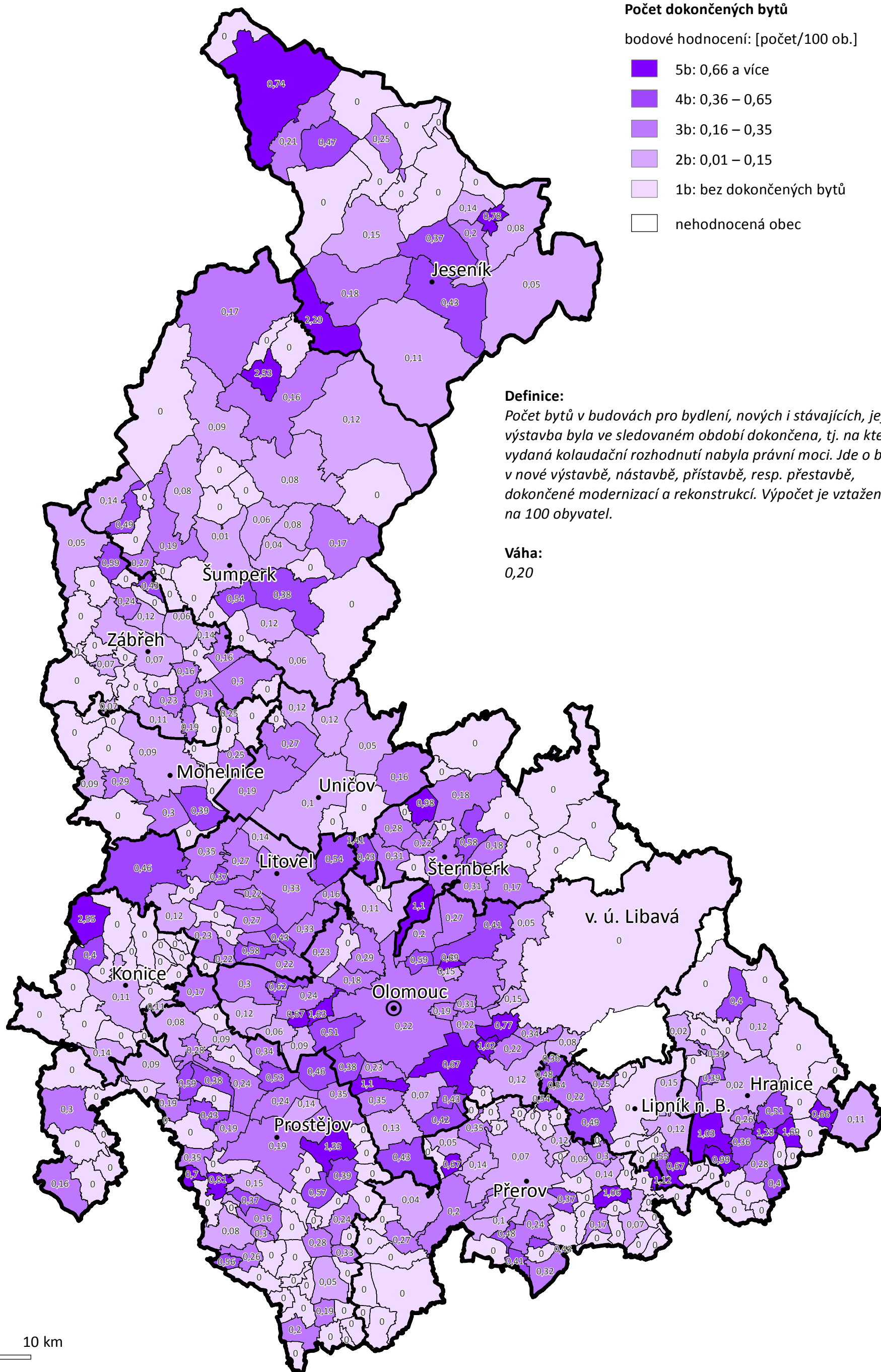
INDIKÁTOR PILÍŘE PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL V ÚZEMÍ

S5

Počet dokončených bytů

bodové hodnocení: [počet/100 ob.]

- 5b: 0,66 a více
- 4b: 0,36 – 0,65
- 3b: 0,16 – 0,35
- 2b: 0,01 – 0,15
- 1b: bez dokončených bytů
- nehodnocená obec

Definice:

Počet bytů v budovách pro bydlení, nových i stávajících, jejichž výstavba byla ve sledovaném období dokončena, tj. na které vydaná kolaudační rozhodnutí nabyla právní moci. Jde o byty v nové výstavbě, nástavbě, přístavbě, resp. přestavbě, dokončené modernizací a rekonstrukcí. Výpočet je vztažen na 100 obyvatel.

Váha:

0,20

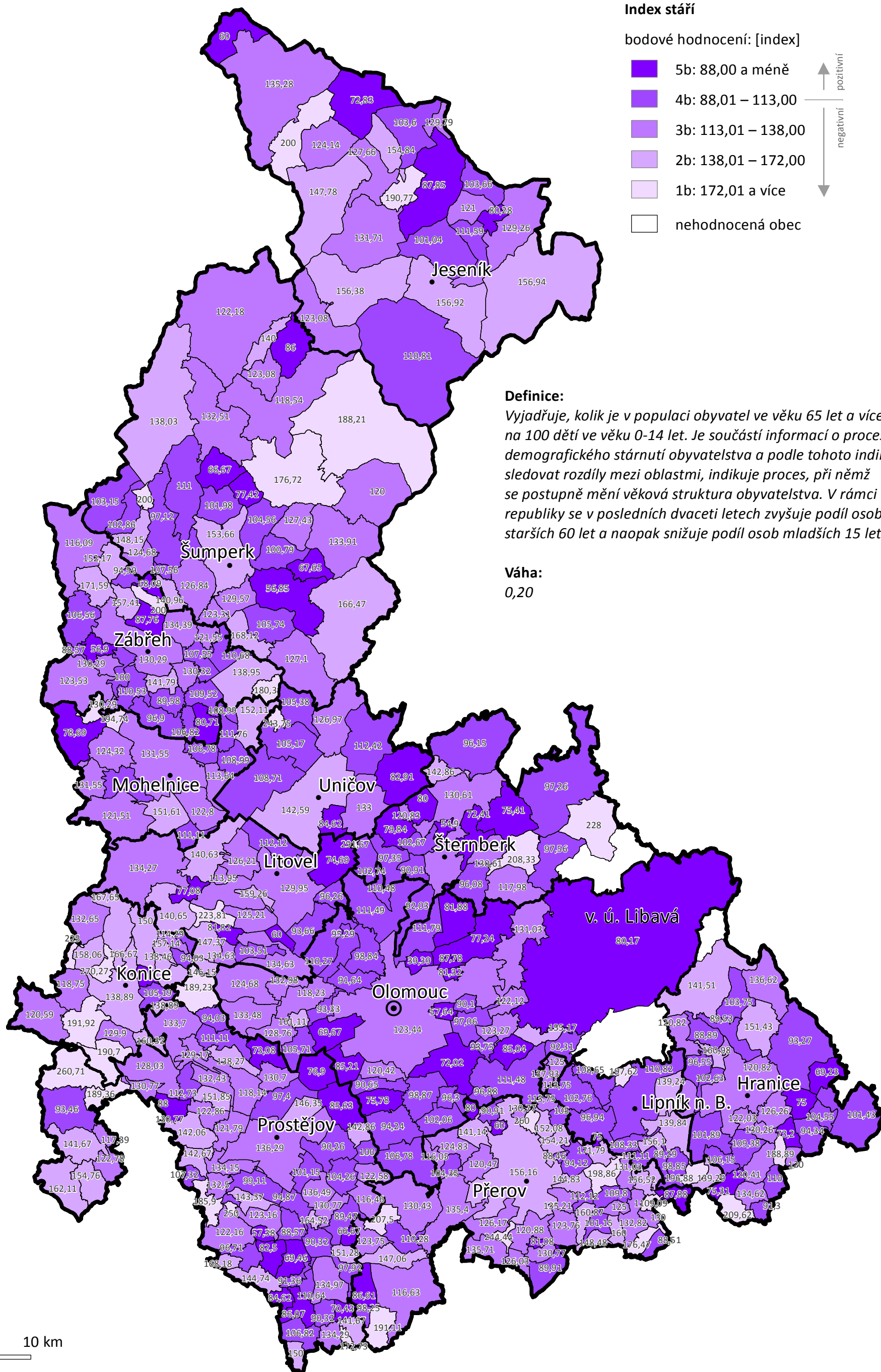
0 5 10 km

Index stáří

bodové hodnocení: [index]

- 5b: 88,00 a méně
- 4b: 88,01 – 113,00
- 3b: 113,01 – 138,00
- 2b: 138,01 – 172,00
- 1b: 172,01 a více
- nehodnocená obec

↑ pozitivní
↓ negativní

Definice:

Vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let. Je součástí informací o procesu demografického stárnutí obyvatelstva a podle tohoto indikátoru lze sledovat rozdíly mezi oblastmi, indikuje proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva. V rámci České republiky se v posledních dvaceti letech zvyšuje podíl osob starších 60 let a naopak snižuje podíl osob mladších 15 let.

Váha:

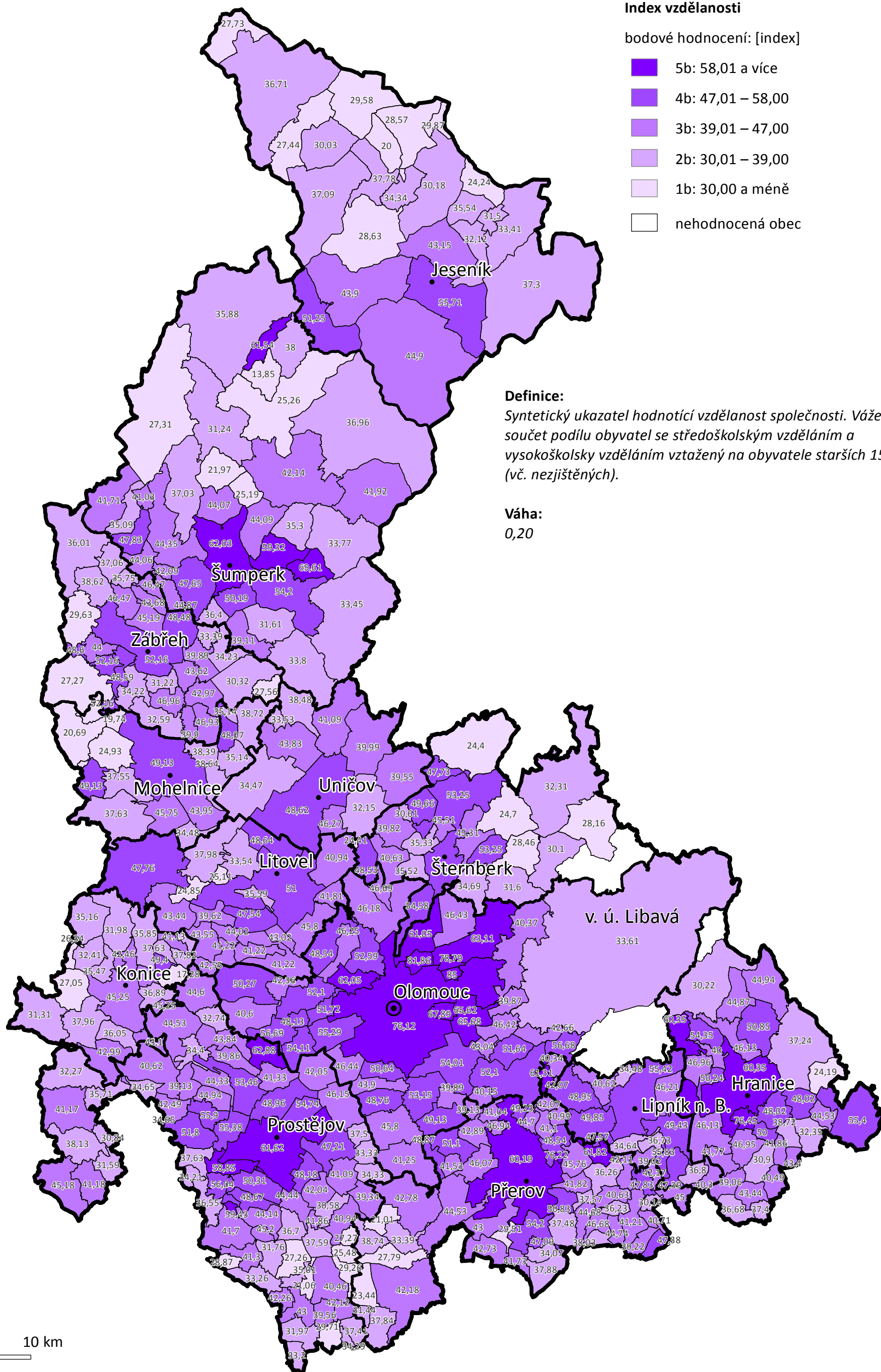
0,20

0 5 10 km

Index vzdělanosti

bodové hodnocení: [index]

- 5b: 58,01 a více
- 4b: 47,01 – 58,00
- 3b: 39,01 – 47,00
- 2b: 30,01 – 39,00
- 1b: 30,00 a méně
- nehodnocená obec

Definice:

Syntetický ukazatel hodnotící vzdělanost společnosti. Vážený součet podílu obyvatel se středoškolským vzděláním a vysokoškolsky vzděláním vztahovaný na obyvatele starších 15 let (vč. nezjištěných).

Váha:

0,20

Územní podmínky pro soudržnost
společnosti obyvatel v území
kategorie: [bodové hodnocení]

- velmi vyhovující: 3,51 a více
- vyhovující: 3,16 – 3,50
- spíše vyhovující: 2,86 – 3,15
- spíše nevyhovující: 2,61 – 2,85
- nevyhovující: 2,26 – 2,60
- velmi nevyhovující: 2,25 a méně

↑
pozitivní
↓
negativní

 nehodnocená obec

S1 oblasti s kumulací negativního
hodnocení indikátorů

Definice:

- Vážený průměr vstupních indikátorů:
- Hrubá míra přirozeného přírůstku – váha 0,15
- Hrubá míra migračního salda – váha 0,15
- Podíl dokončených bytů – váha 0,20
- Míra dostupné urbanizace – váha 0,05
- Index stáří – váha 0,20
- Index vzdělanosti – váha 0,20
- Trend hrubé míry celkového přírůstku – váha 0,05

